

KAMNIŠKI OBČAN

ŠT. 4

LETO 16

APRIL 1977

CENA 3 DIN

Predsednik republike Josip Broz Tito je 8. avgusta 1952 obiskal tovarno Titan, kjer se je srečal tudi z nekaterimi svojimi nekdajnimi sodelavci-kovinarji in z njimi obudil spomine na dneve skupnega dela in življenja.

TITOVİ SPOMINI
NA KAMNIK

Tovariš Tito čisto, še posebej, kadar je na obisku v Sloveniji, obudi spomine na svoje bivanje v Kamniku, kjer je leta 1911 in 1912 delal v Titanu kot kovinarski delavec. Zato je o tem malo zapisanega. Zato naj bo ta zapis skromen prispevek k ohranitvi spominov tovariša Tita v zvezi z našim mestom in še posebej tovarno Titan.

Ko je tovariš Tito tretjega januarja 1974 na Brdu pri Kranju sprejel delegacijo občine Kranj, ki mu je čestitala k novemu letu, se je takoj pozanimal, če je med delegati kdo iz Kamnika ali iz tovarne Titan.

Nato pa je dejal: »Kamnik se sedaj močno širi. Jaz sem nekoč delal v Titanu. Titan je bila nemško-avstrijska firma, ki je kmalu šla v konkurz, morda tudi zato, ker sem jaz tam delal.« je v šali pristavil tovariš Tito. »Jaz sem bil orodjar v Titanu, pa sem malo delal tudi gori pri ključavničarjih. Takrat še niso delali wertheim ključavnic, pač pa navadne.

To je bila majhna tovarna. 300 nas je bilo v tovarni. In to je bila edina tovarna v vsej daljni okolici, razen v Ljubljani ni bilo drugih tovarn, samo ta je bila in na Jesenicah. Tudi nekaj malega v Kranju. Jaz sem delal v Titanu 1911. leta, torej pred prvo svetovno vojno. V Kamniku je bila takrat tudi že smodnišnica, spomnim se, da je nekoč nekaj zletelo v zrak.«

Tovariš Tito je potem vprašal navzoče, ali tisti »kurhaus« danes še obstaja (misli je na znano kamniško zdravilišče ob Nevljici na mestu, kjer danes stoji samski dom, opomba F. S.).

Ker nihče od prisotnih ni bil seznanjen s tem, je tovariš Tito pojasnil: »To je bilo zdravilišče, nekoliko iz mesta na desni strani, kjer se gre iz Kamnika. Takrat so uporabljali mnogo nemških besed, zato tudi Kurhaus.

Kmalu nas je petdeset odšlo na Češko. In glavni mojster je že naprej vedel, da bo skrahiral, zato si je zagotovil delo zunaj, za sebe in za nekaj najboljših lavcev. Odšli smo v Inočenkovo, v tovarno. Ko smo prispeli na postajo, je bila tam velika množica ljudi. Misli sem si, glej, kako lep sprejem so nam pripravili. Ko smo prišli, je nekdo začel vpiti: »Tovariši, vi ste prišli delat, mi pa stavkamo.« Mi nismo vedeli, da tam stavkajo. Nato smo s stavkajočimi delavci odšli v delavski dom in smo skupaj stavkali. Tako smo skupaj s češkimi delavci dosegli višje plače tudi mi.«

F. S.

Vsem delovnim ljudem
in občanom občine Kamnik
čestitamo za 1. maj

Skupščina občine Kamnik in
družbeno-politične organizacije

Zvezna štafeta v Kamniku

Cepprav je letos štafeta mladosti potovala skozi Kamnik ob zgodnji nedeljski uri, se je pred osnovno šolo Toma Brejca zbrala množica šolske mladine in drugih občanov, ki so odšli do spomenika revolucije, kjer je bila osrednja prireditev s kratkim kulturnim programom.

Mladinec Pavel Šuligoj, delavec v Donitu in predsednik komisije konference mladih delavcev v Kamniku, je ob osmi uri pritekel s štafeto palico pred spomenik revolucije, kjer je po končanem govoru predsednika OK ZSMS Iztoka Povšeta prebral pozdravno pismo in čestitko tovarišu Titu za njegov 85. rojstni dan. V nadaljevanju programa so sodelovali še kamniška godba na pihala in recitatorji.

Dragi tovariš Tito!

Medtem ko praznujemo jugoslovanski narodi tvoj 85. rojstni dan in 40-letnico prihoda na čelo naše Partije, si ti kot borec-revolucionar z neomahljivostjo v rušenju sveta izkoriščanja, zatiranja in vsakršnih krivic, a za mir, za bratstvo narodov, za nov in bolj human jutrišnji dan — del vseh nas, del naše preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Tvoj celotni lik komunista, ideologa in voditelja osvobodilnega in proletarskega gibanja naših narodov, je z zlatimi črkami vpisan v zgodovino naših narodov. Tvoje ime se je preneslo tudi čez meje Jugoslavije, na vse kontinente sveta, povsod tja, kjer se je bil in se še bije boj za človeško dostojanstvo, za nacionalni, družbeni in človeški obstoj.

Delovni človek je bil in je tudi danes ostal zate edina poglobljena ustvarjalna sila in subjekt socializma, hkrati pa tudi temeljni smisel in namen vseh družbenih prizadevanj in vsega socialističnega gibanja.

Ob sprejemu štafete mladosti — Titove štafete ti mladina, delovni ljudje in občani Kamnika želimo ob tvojem visokem življenjskem in partijskem jubileju še veliko srečnih in ustvarjalnih let.

Mladina občine Kamnik

Danes
v posebni
prilogi

— novelacija urbanističnega programa in reda za ureditveno območje občine Kamnik

— novelacija urbanističnega načrta za ureditveno območje Kamnika

— novelacija urbanističnega načrta za ureditveno območje Most in Komende

V javnih razpravah, ki jih bo organizirala SZDL bomo odločali o tem, da vsak kotisotno in namensko uporadek zemljišča kar najbolj bimo.

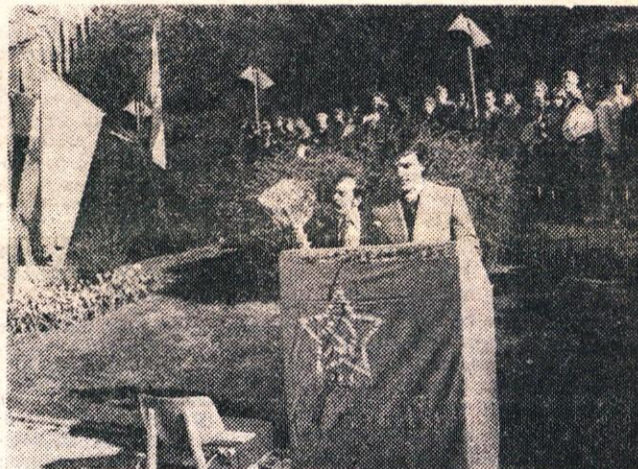
Odločali bomo o bodoči podobi občine, upoštevajoč njen perspektivni razvoj. Možne rešitve nam ponuja Ljubljanski urbanistični zavod.

Množičnost in udeležba v javnih razpravah, z vsemi predlogi in pripombami na predlagane rešitve naj bodo izraz naše pripravljenosti in odločnosti, da skupno rešujemo vprašanja prostorskega planiranja v občini.

Ne spreglejmo trendov v gibanju števila prebivalstva, razvojne težnje industrije, kmetijstva, gradbeništva, trgovine in preskrbe, turizma, obrti, prometa itd. Upoštevajmo model dolgoročnega razvoja občine in mesta Kamnik. Ne pozabimo na varstvo človekovega okolja.

O novelaciji urbanističnih dokumentov preberite v današnji prilogi. O možnih rešitvah se posvetujte, primerjajte. Javne razprave naj bodo najbolj množična in ustvarjalna javna tribuna pred dokončno odločitvijo v skupščini.

T. M.

Praznovanje
1. maja

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Kamnik bo organiziral 1. maja v Kamniški Bistrici TRADICIONALNO SREČANJE DELAVCEV IN OBČANOV

ob praznovanju delavskega praznika.

V programu, ki se bo pričel ob 10. uri, bodo sodelovali: moški pevski zbor »Solidarnost«, mladinska godba Kamnik, folklorna skupina Kamniška Bistrica in recitatorji. Za prijetno razpoloženje bo skrbel ansambel bratov Poljanšek.

Med kulturnim programom bodo podeljeni srebrni znaki sindikatov Slovenije dolgoletnim aktivnim sindikalnim delavcem, za katere so osnovne organizacije sindikata posredovale predloge z utemeljitvami. Od skupno 12 posredovanih predlogov za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije je kadrovska komisija pri občinskem svetu ZSS Kamnik na podlagi utemeljitev in pravilnika o podeljevanju srebrnega znaka sprejela sklep, da se za leto 1977 podeli srebrni znak sindikatov Slovenije naslednjim delavcem:

Stanetu IPAVCU st. — STOL Kamnik
Francu URANKARJU — STOL Kamnik
Janezu PREGLEDU — Skupščina občine Kamnik
Jožetu BRLECU — TITAN Kamnik
Ljudmili DOBNIKAR — Otroški vrtec A. Medveda Kamnik
Francu BIZJAKU — KIK Kamnik
Antoniu MODICU — upokojencu in
Sindikalni konferenci OOS »SVILANIT« Kamnik.

Nagrajencem se iskreno zahvaljujemo za njihovo dolgoletno in požrtvovalno delo pri uresničevanju sindikalnih in drugih družbenopolitičnih nalog.

Kadrovsko-organizacijska komisija
pri Ob SZSS Kamnik

OB DNEVU GIMNAZIJE RUDOLFA MAISTRA

Gimnazija je praznovala

V soboto, 26. marca, je gimnazija pod pokroviteljstvom tovarne Stol priredila slovesnost v čast praznovanja dneva šole, ki ga sicer obhaja na rojstni dan Rudolfa Maistra 29. marca.

Letošnje praznovanje je bilo še posebno slovesno, saj so na njem podelili PRIZNANJA SOLE osim najzaslužnejšim občanom, bivšim ravnateljem in profesorjem. Priznanja so dobili:

Dipl. oec. LOJZE LOGAR, dolgoletni predsednik sveta zavoda, za uspešno povezovanje šole z okoljem;

FRANC VIDERVOL za požrtovalno delovanje v korist šole v času svojega dela v skupščini občine;

Ing. ALFONZ BOLTAR za prizadevanje za usmerjeno izobraževanje v občini in zblizevanje izobraževanja in združenega dela;

Dr. AVGUSTIN LAH za plodno in bogato delo na zavodu kot ravnatelj in občan Kamnika;

mag. ZVONE VERSTOVSEK za dolgoletno delo na šoli kot ravnatelj in zavzet profesor slovenščine;

prof. VJERA FERBEŽAR za skoraj 25-letno poučevanje in humano usmerjanje telesne kulture na gimnaziji;

prof. TINA ROMŠAK za aktivno in prizadevno delo kot profesor slovenščine in vnet kulturni delavec;

prof. ANA KASTELIC za politično aktivnost. Priznanja je podelila tov. Inka Šimenc, predsednica sveta staršev.

Podelitev je spremljala slovesna akademija, na kateri je navzoče pozdravil najprej ravnatelj gimnazije prof. L. Jevšenak ter spregovoril o pomenu gimnazije za kraj in njegov razvoj, nato pa še predsednik Zveze borcev za severno mejo tov. Lojze Ude. Kot bivši dijak je nastopil prof. Janez Majcenovič, ki je zapel nekaj samospevov, na klavirju pa ga je spremljala prof. Marija Holcar, prav tako bivša dijakinja zavoda. Z venčkom pesmi je pod vodstvom Katarine Arčon nastopil gimnazijski pevski zbor. Več kot 10 učencev in učenk je pod vodstvom prof. Tine Romšak priredilo recital socialne lirike kamniškega rojaka Frana Albrehta.

Percičeva Klara

Ob številnih letosnjih pridelavah v počastitev 40. obletnice ustanovitve Komunistične partije Slovenije, 40. letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in ob njegovi 85. letnici rojstva se spominjamo tudi vseh tistih, ki so kakorkoli prispevali in pomagali v boju za pravice in svobodo zatiranih. Žal na te ljudi mnogokrat pozabimo. Ostali so skromni in najraje živijo s svojimi spomini, polnimi bridkosti in ponosa.

Taka je tudi Percičeva Klara. Ze dolgo živiva v isti hiši, se srečujeta na stopnišču, na cesti in se prijazno pozdravita. Včasih celo izmenjava nekaj običajnih besed o vremenu in podobno. Ko pa sem izvedela, kako težko in pomembno življenjsko pot je prehodila, sem jo prosila za kratek razgovor.

Povejte kaj o svoji mladosti!

»Doma v Sentvidu pri Lukovici nas je bilo dvanajst otrok in oče, ki je bil obrtnik, večkrat ni imel dela. Zato smo bili večkrat lačni kot siti. Bratje in sestre so sodelovali v naprednem puskem zboru »Zarja« in pri Sokolu. Tudi meni so vcepili napredno bolj puntarsko vzgojo. Najtežje je bilo med prvo svetovno vojno, ko je mati ostala sama s petimi majhnimi otroki.«

Kdaj pa ste začeli delati?

»Osem let sem bila stara, ko sem odšla za pastirico, kasneje pa sem delala še v kuhinji, gostilni in na polju. Bilo je hudo, in če sem se potolažila, me je potolažil, naj bom vesela, ker imam vsak dan kruh. Kmalu sem se poročila in odšla z možem v Francijo, kjer je bil mož zaposlen v rudniku. Sama pa sem skrbela še za 8 slovenskih fantov, ki so bili prav tako rudarji. Povila sem tri hčere in pomagala rudarjem, ki so tiste čase velikokrat stavkali in si tako izboljševali življenjske pogoje. Tudi moj mož je bil med njimi.«

Kako pa ste prišli v stik s komunisti?

»Leta 1937 so rudnik, v katerem je delal mož, zaprli in odšli smo v Vicoigne blizu belgijske meje. Tam sem dobila zvezo z neko napredno slovensko družino in oba zakonca sta mi dajala razno napredno literaturo in knjige. Čeprav mož za komunistično gibanje ni bil preveč navdušen, so me tovariši leto dni kasneje sprejeli v KP Francije. To ni bil tako veličasten in slovesen sprejem kot sedaj. Vse je bilo bolj tajno.«

Tudi drugo vojno ste preživeli, in to v daljni Franciji. Ali je bilo težko?

»Ob napadu Nemčije so nas evakuirali in ob zlomu Fran-

cije smo se spet vrnili v naše naselje. Vse, prav vse smo izgubili, naša hiša je bila izropana. Hudo je bilo leto dni kasneje, ko mi je umrl mož in sem ostala sama s tremi mladoletnimi hčerami. Ostala sem tudi brez denarja za preživljanje in še iz stanovanja so nas metali.

Kmalu sem dobila stik z našimi vojnimi ujetniki v taborišču Arenberg. Vsi Slovenci v naši koloniji smo jim pomagali, kasneje pa sem redno obiskovala ujetnike bolnike v bližnji bolnišnici. Takrat sem delala skupaj s tovaršem Percičem in pri nas so bili številni sestanki pripadnikov odporneškega gibanja, ki je bilo tudi v Franciji zelo razgibano. Kot članica odporneškega gibanja sem bila večkrat kurirka in zbiralka orožja ter municije.«

V Franciji ste bili tudi med organizatorji slovenskih izseljencev?

»Skupaj s Percičem sva v Nordu ustanovila »Udruženje Jugoslovancev«, kjer sem bila sekretarka in delegatka za vsefrancoski kongres. Priljubljeni smo tudi transporte za vrnitev naših rojakov v domovino.

V letu 1946 je bila v Parizu mirovna konferenca in takrat so me poklicali v Pariz, kjer sem bila v pomoč mirovnim misli. Spominjam se srečanj z našimi voditelji, ki so sodelovali v delu konferenc.

Kdaj ste se vrnili v Slovenijo?

»Domov sem odšla leta 1946. Tudi doma nisem mirovala, saj smo naslednje leto odšli gradit progo Samac-Sarajevo. Zaposlila sem se v Kamniku in tudi ostala. Dolgo časa sem delovala v raznih organizacijah, sedaj pa sem ostala zvesta le izseljeniški matici, ki goji stike z rojaki po svetu.«

Naša sogovornica je imela pred leti težko prometno nesrečo in dolgo časa ni mogla hoditi. Vendar je njena trdna volja premagala tudi te težave in danes je spet videvamo v Kamniku, nasmejano in razpoloženo, kot nekdaj.

M. J.

Zakaj tako?

ZAVIRAJO GRADNJO

Veliko govorimo o povečanju kmetijske proizvodnje, tu di prašičereje.

Glede na izkušnje iz preteklega leta, ko je bilo poramkanje svinjskega mesa, in vzpodbudno prodajno ceno za vzrejo prašičev oziroma odojkov je nerazumljivo, zakaj občinske inšpekcijske službe dovolijo prekupčevalcem iz sosednjih republik prodajo odojkov na živinskih sejmih.

Znano je, da se isti ljudje z istimi tovarnimi avtomobili redno pojavljajo na živinskih sejmih v Kamniku, Kranju, Črnučah itd.

Razume se, da je konkurenca na trgu zdrava, razumljivo in sprejemljivo bi bilo, če bi bili prodajalci odojkov proizvajalci — kmetje, ne pa prekupčevalci!

Prav zaradi tega rejci prašičev v kamniški občini zelo negodujejo, ker jim odojki ne grejo v prodajo in je resno vprašanje, kdo se bo ukvarjal z rejo plemenskih svinj in vzrejo odojkov za trg?

IVAN HRIBAR

Togi predpisi

Svet krajevne skupnosti Šmartno je na zboru občanov podal poročilo o delu in težavah v zvezi z izpolnjevanjem načrta v preteklem letu.

Krajevna skupnost je za preteklo leto predvidevala asfaltirati vaško pot skozi Šmartno. Občani in svet KS so v ta namen zbrali že pretežni del denarnih sredstev, razliko pa bi pokrili s prostovoljnim delom občanov in morebitnim premostitvenim posojilom, ki bi ga najeli pri eni izmed naših krajevnih skupnosti v skladu z medsebojnim dogovorom.

Asfaltiranje ceste pa se je zataknilo pri togih in neizpolnjenih gradbenih predpisih, ki določajo, da se položitev asfaltne prevleke šteje za investicijsko dejavnost, za katero je potrebna vsa gradbena dokumentacija, od neštetih soglasij, lokacijske dokumentacije, lokacijskega in gradbenega dovoljenja s podrobnimi gradbenimi načrti in izračuni, pa čeprav se trasa ceste ali

poti prav nič ne spreminja, ne po smeri ne po širini. Zaradi tega predpisa je morala KS naročiti vso navedeno dokumentacijo in je trajalo vse leto, da si jo je priskrbel, s tem pa je potrošila tudi precejšnja sredstva, kajti ti papirji so dragi. Prav zaradi tega ni mogla opraviti načrtovanega dela.

Občani se upravičeno sprašujejo, kam vodijo takšne zahteve. Ali so gradbene institucije res uspele vnesti taka določila v gradbeno zakonodajo samo zaradi monopolizma in zagotavljanja lahkega zaslužka. Občani so ogorčeni nad takim postopkom. Mnenja so, da bi bilo dovolj, če bi taka dela opravljali brez dragih birokratskih načrtov, pod strokovnim vodstvom in z nasveti pristojnih delavcev občinske uprave, ki so sposobni enostavno in kvalitetno usmerjati dela. Za tako delo imajo tudi ustrezno strokovno izobrazbo. Tako pa omenjeni postopki naravnost silijo KS k črnim gradnjam.

Krajevna skupnost Šmartno je imela v preteklem letu 477.084 dinarjev dohodka, ki ga je zbrala iz naslednjih virov: krajevni samoprispevek 146.831 din, prispevek delovnih organizacij 32.648 din, dacija občine 49.242 din in bančne obresti 9.697 din.

Izdatki KS so bili omejeni zaradi predvidenega asfaltiranja ceste skozi Šmartno in so znašali: prispevek za vodovod na Ravnah 53.160 din, za kanalizacijo v Buču 2.400 din, za električno napeljavo 10.000 din, občanom pomoč pri gradnji vodovodov 4.500 din, za vzdrževanje cest 47.104 din, skupni funkcionalni in drobni stroški pa so znašali 8.249 din.

Zbor občanov je potrdil zaključni račun in sprejel tudi delovni načrt za leto 1977. Ta predvideva izpolnitev neresenih zadev iz lanskega leta in mnoge nove naloge, o katerih pa bomo napisali ob drugi priliki kaj več.

ml.

Začetek gradnje trim steze

Vsi večji kraji že imajo trim steze, na katerih si športniki in občani nabirajo kondicijo in skrbijo za svoje zdravje, saj se vsi zavedajo, da monotono delo ob telkočem traku ali sedemurno sedenje v pisarni ne vpliva najboljše na človekovo počutje in zdravje.

Pobuda za izgradnjo trim steze v Kamniku, kjer je za telesno kulturo občanov slaboposkrbljeno, je prišla z občinske konference ZSMS. Člani komisije za mladinske delovne akcije in ljudski odpor ter družbeno samozavest so stopili v stik s TTKS in rezultati dogovarjanj so končno dobili realno podobo. Določena je trasa: trim ste-

za, dolga dva kilometra, bo tekla po Zaprcah. Za izgradnjo bo potrebnih 3500 delovnih ur.

Komisija za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS je naredila podroben akcijski načrt in pripravila vse potrebno za začetek dela. Akcija se bo začela 1. aprila. Vsak petek, soboto in nedeljo bodo na trasi delali: brigada dr. Emila Orožna, ki se je izkazala na občinskih delovnih akcijah v preteklem letu, pa gimnazijci, učenci osmih razredov osnovnih šol, študenti in študentki občine; v nedeljo, 17. aprila, pa so na akcijo vabljeni vsi veterani MDA in občani Kamnika, ki bodo na gradbišče

odšli po sprejemu Titove štafete. Predvidoma naj bi bila dela končana do 30. aprila, ko bi morala biti steza nared. Pri organizaciji akcije so veliko razumevanja in pripravljenosti za sodelovanje pokazale nekatere organizacije združenega dela: Graditelj in Komunalno podjetje, ki sta preskrbela orodje, KIK in Alpem.

Izvoljen je tudi štab brigade: komandant brigade je Rajko Kalan, ki je tudi predsednik komisije za MDA pri občinski konferenci, njegov namestnik pa je Marjan Haničič. Predsednik brigade konference je Romana Petkovšek, sekretar aktivna ZK pa Vojko Colnar. V sestavi brigade je tudi ekipa za prvo pomoč in komisija za informiranje, ki bo fotografirala celoten potek akcije in ob koncu izdala Brigadirja.

Najboljše brigadirji s te akcije se bodo udeležili republiške MDA na Brkinih, ki bo od 8. do 27. avgusta, ko brigado za to izmeno organizira OK ZSMS Kamnik.

Upamo in želimo, da volje in delavnosti brigade ne bo oviralo slabo vreme in da se bodo lahko prvi občani Kamnika rekreirali na novi trim stezi že prvega maja.

Z. POVŠE

Srečanje mladih literatov

Komisija za kulturo in komisija za obveščanje in propagando pri predsedstvu OO ZSMS Komenda vabi k sodelovanju mlade literate kamniške občine, da bomo na drugem tradicionalnem srečanju proslavili svoj in Titov praznik.

Prozne ali pesniške prispevke pošljite najkasneje do 10. maja 1977 na naslov: Predsedstvo OO ZSMS Komenda, 61218 Komenda 25a (Poglaben). Letos bo srečanje predvidoma v Kamniku. O natančnem datumu in kraju bomo sodelujoče še posebej obvestili. Komisija, ki jo bo sestavilo predsedstvo OO ZSMS Komenda, si pridržuje pravico izbora tekstov, o čemer bodo prijavitelci tudi obveščeni.

K sodelovanju vabimo vse mlade literarne ustvarjalce naše občine, še posebej pa tiste, ki doslej še niso sodelovali na podobnih srečanjih in jih torej še ne poznamo. Opogumite se in pošljite čim več prispevkov.

M.

Seminar za mlade

Občinska konferenca ZSMS in kamniška delavska univerza sta v Kamniški Bistrici pripravili seminar za vodstva osnovnih organizacij ZSMS. Na seminarju, ki je trajal tri dni, so mladi aktivisti mladinske organizacije poslušali številna aktualna predavanja. Spoznali so organiziranost mladine, delovanje zveze komunistov in ekonomski sistem Jugoslavije. Posebno pozornost pa so posvetili zakonu o združenem delu, ki ga uresničujejo tudi organizacije ZSMS.

Seminarja se je udeležilo več kot 50 mladih in je sodil v stalne izobraževalne seminarje vodstev mladinske organizacije. Predavali so predavatelji iz Kamnika in Ljubljane, med njimi tudi Janez Tršan.

-mj

Prispevne stopnje ne pokrivajo potreb za zdravstvo

V preteklem mesecu so bile sklicane skupščine občinske, regijske in republiške zdravstvene skupnosti. Delegati so govorili in sklepali o poslovnem poročilu za leto 1976, zaključnem računu, o programih zdravstvenih skupnosti ter sprejeli izhodišča o začasnem financiranju zdravstvene varstva za prvo polletje, dokler ne bodo izoblikovane stopnje skupne porabe. Iz podatkov poslovnega poročila je razvidno, da je občinska zdravstvena skupnost Kamnik zaključila poslovanje z izgubo. V naši občini smo zbrali za zdravstveno varstvo 58.356.991 din, porabili pa smo 70.473.703 din. V občinskih zdravstvenih skupnostih v okviru regije se kažejo pomembne razlike v prispevanju in porabi sredstev za zdravstveno varstvo. Od 18 zdravstvenih skupnosti so v 1976. letu pokrile svoje izdatke z dohodki le 4 ljubljanske zdravstvene skupnosti, pri drugih 14 pa izdatki niso kriti z dohodki. Ta podatek pove, da smo za zdravstvo porabili več sredstev, kot smo jih zbrali. Razlika med dohodki in izdatki občinskih zdravstvenih skupnosti se solidarnostno pokriva. V prihodnje bodo morale najbrž same občinske zdravstvene skupnosti zbrati toliko sredstev, da bodo pokrivalo iz svojih dohodkov

potrebe za osnovno zdravstveno varstvo. O financiranju dogovorjenega programa zdravstvenega varstva bodo na prihodnjih sejah govorili in sklepali delegati zbora uporabnikov. V procesu menjave dela se bodo dodatne oblike zdravstvenega varstva uveljavljale le ob večji sposobnosti in dodatnem interesu združenega dela. Neposredna menjava dela nudi več možnosti povezav združenega dela z izvajalci zdravstvenih storitev ter postaja vse pomembnejši člen v neposredni povezavi z organizacijami združenega dela in zdravstvom. Skupna značilnost vseh merjav dela je, da temeljijo na dohodkovni in reprodukativni sposobnosti gospodarstva.

O razširjeni obliki zdravstvenega varstva so govorili delegati na zadnji seji, in sicer o dveh novih zobozdravstvenih timih. Zavarovanci nenehno negodujejo zaradi neuspešnega uveljavljanja zobozdravstvenega varstva. Potrebe po zobozdravstvu v občini so večje kot zmogljivosti. Teh potreb pa sedanje zobozdravstvene zmogljivosti ne morejo opraviti. Drugi razlog za takšno stanje je tudi v tem, ker za večji obseg dela s finančnim načrtom niso zagotovljena denarna sredstva. Zdravstveni dom

TOZD Kamnik je izdelal izračun, koliko bi stala dva zobozdravstvena tima, ki bi ju morali financirati sami zavarovanci oz. zbrati sredstva v organizaciji združenega dela. En tim sestavljajo: zobozdravnik, zobotehnik in asistentka. En zobozdravstveni tim bi pokrival s svojim delom osebne dohodke in delno materialne stroške. Oprema ene ordinacije s potrebno tehniko bi stala 320.000 din, računajoč, da bi v eni ambulanti delala dva tima. Oprema za dve ambulanti bi stala po približni oceni 640.000 din. Del opreme je že nabavljen; sredstva so dale delovne organizacije Stol, UTOK in Svit. Razlika v višini 390.000 din pa bi morali zbrati pri drugih delovnih organizacijah. Pokritje stroškov dela štirih timov znese približno 1.500.000 din. Ta prispevek bi znašal na zaposlenega občana 143 din letno. Če se vprašamo, kaj bi od tega imeli zavarovanci, je odgovor naslednji: Z nastavitvijo 4 zobozdravstvenih timov bi dobilo povprečno 1630 občanov enega terapevta, kar pomeni v primerjavi z današnjem stanjem, ko pride 2224 občanov na enega zobozdravnika, občutno izboljšanje. Čakalna doba bi se sicer nekoliko skrajšala, vendar v prvih dveh letih se to ne bi bistveno poznalo, ker ima večina občanov slabo zobovje, in bi bil pritisk na ambulante dokaj močan. Po preteku enega ali dveh let bi, si občani zo-

bovje v veliki meri sanirali. Uspeh zobozdravstvenih timov bi se po določenem obdobju odrazil v krajši čakalni dobi in boljših zobozdravstvenih storitvah. Ta predlog so delegati sprejeli z nalogo, da ga bodo zagovarjali v organizacijah združenega dela. Če se bodo zavarovanci izrekli za povečan obseg zobozdravstvenih storitev in zagotovili vire financiranja ga bo zdravstvena delovna organizacija uresničila.

Delegati so na skupščini govorili o prošnji delovne organizacije Lekarna Kamnik, da bi ukiniteli stalno dežurno službo. Lekarniško službo naj bi organizirali tako, da bi tedensko ali štirinajstdnevno izmenično dežurali Lekarna Kamnik in Lekarna Domžale. Dežurna služba v Lekarni Kamnik stane mesečno več kot 10.000 din, kar letno precej pomeni. Povprečno ima dežurni farmacevt do tri izdaje zdravil v noči, medtem ko so nujne potrebe po zdravilih bolj redke. Delegati se o tem dokončno niso izrekli, ker so predlagali, naj bi o predlogu sklepala in razpravljala tudi občinska zdravstvena skupnost Domžale. O organizaciji izmenične nočne dežurne lekarniške službe in ob praznikih morajo na konferencah delegacij sprgovoriti tudi sami zavarovanci. Sprejeta stališča bodo delegati posredovali skupščini, ki bo o tem dokončno odločala. A.KONDA

Zbiranje odpadnega papirja

Rdeči križ je začel z organiziranimi akcijami zbiranja papirja že v letu 1975. Na ta način si je prizadeval doseči naslednje smotre:

prispevati k stabilizaciji gospodarstva, dati industriji sekundarne surovine, vključiti se v splošno varčevanje, prispevati k varstvu okolja, izboljšati splošno higieno, razvijati solidarnost in pridobiti del sredstev za humanitarno dejavnost krajevnih organizacij Rdečega križa.

V Sloveniji je Rdeči križ zbral v letu 1975 — 1.188.475 kg papirja, v letu 1976 do septembra pa 723.885 kg.

Občinska organizacija RK Kamnik prosi občane, naj sodelujejo v akcijah zbiranja papirja, ki bodo v Kamniku 11. maja, 31. avgusta, 10., 11. novembra 1977, v vseh drugih krajevnih skupnostih pa 12. maja, 30. avgusta in 9. novembra 1977.

Vse dodatne informacije o akcijah zbiranja papirja je moč dobiti na RK, telefon 831-565.

V.

Nova trgovina na Bakovniku

Dne 7. aprila so delavci trgovskega podjetja Kočna iz Kamnika odprli in izročili na-

menu novo samopostrežno trgovino in bife v novi stanovanjski soseski Bakovnik, v krajevni skupnosti Duplica-Bakovnik. V času gradnje objekta, v katerem bo tudi ekspozitura podružnice Ljubljanske banke iz Kamnika, so zlobneži govorili o »kluknja«, ki jo gradi Kočna. Tako gostje na sami otvoritvi, kot tudi občani, ki jih je kot kupcev vsak dan več, so prijetno presenečeni, ker je trgovina velika, saj meri skoraj 500 kv. m, je zelo pregledna, sodobno opremljena in omogoča kupcu željeno nakupovalno sproščenost. Izbira blaga je široka. O založenosti trgovine in postrežbi v trgovini in bifeju se občani zelo pohvalno izražajo in želijo, da bi tako tudi ostalo.

Kupnina objekta, ki ga je zgradil SGP Projekt Kranj, je znašala skoraj 6.000.000 din. Oprema je veljala 1.603.000 din, potrebna trajna obratna sredstva pa znašajo 1.400.000 din. Delovna organizacija je zmogla to investicijo le ob znatni kreditni pomoči podružnice LB iz Kamnika. S to otvoritvijo delavci TOZD Kočna nadaljujejo z izpolnjevanjem sprejetih obveznosti in nalog s srednjeročnim gospodarskim načrtom. —4r—

T. M.

Naložbe v znanje

Predsednik občinske skupščine Franc Svetelj je postal izvršnemu svetu skupščine SRS naslednje delegatsko vprašanje:

»Kaj je izvršni svet že storil oziroma namerava ukrepati za spremembo predpisov, s katerimi bi samoupravnim interesnim skupnostim omogočili najemanje posojil za gradnjo šol in drugih objektov na področju družbenih dejavnosti.«

V mnogih občinah je namreč v teku uresničevanje programov gradnje šol in otroških varstvenih ustanov, ki jih financirajo občani s krajevnim samoprispevkom. Čeprav so ti programi s sredstvi, ki bodo zbrana v celotnem obdobju (npr. petih let) finančno pokriti, pa nastajajo težave pri njihovem uresničevanju zaradi tega, ker samoupravne interesne skupnosti ne morejo najemati posojil

za gradnjo družbenih objektov. Če pravimo, da mora biti naložba v znanje sestavni del investicij v združenem delu, da je potrebno ob gradnji novih proizvodnih kapacitet vzporedno usposabljanje tudi potrebne strokovne kadre, potem bi morali naložbe, npr. v centre za usmerjeno izobraževanje pri posojilih enako obravnavati, kot naložbe v proizvodni obrat.

Od izvršnega sveta skupščine SRS je bil posredovan naslednji odgovor: »Da bi prilagodili obseg porabe realnim tekočim možnostim gospodarstva, je Zvezna skupščina na predlog Zveznega izvršnega sveta že konec leta 1972 sprejela zakon o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov. Določilo 6. člena tega zakona in na osnovi zakona sprejetih podzakonskih aktov se onemogoča bankam kreditiranje objektov določene gospodarske in negos-

podarske infrastrukture, če so njihovi investitorji ali so-investitorji družbenopolitične skupnosti oziroma drugi uporabniki družbenih sredstev izven gospodarstva. Ta določila so bila sprejeta predvsem tudi iz razlogov, da bi se preprečila anticipirana poraba.

Zvezni zakon o posebnih pogojih za dovoljevanje investicijskih kreditov bo pa vsekakor potrebno uskladiti z novo ustavo in zakonom o združenem delu. Na posvetih z zveznimi organi — nosilci zakonodajne aktivnosti tega področja — smo na to že opozorili in je pričakovati, da bo v kratkem ta iniciativa tudi realizirana.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo podpiral prizadevanja, da se tudi ta zakonodaja uskladi z že sprejetimi usmeritvami na področju svobodne menjave dela.«

T. M.

Prizadevni kulturniki

Kulturna sekcija OO ZSMS Moste deluje uspešno že nekaj časa. Prof. Razpotnikova nas vodi že vseskozi, tako pri proslavah kot pri igrah. Za hvaliti se ji moramo za uspehe, ki smo jih dosegli z nje. no pomočjo. V lanskem letu smo pripravili proslavo ob stoletnici rojstva Ivana Cankarja, našega velikega proz. nega umetnika, z recitalom in pesmimi smo počastili tudi praznik dela 1. maj, ob dnevu mladosti smo pripravili pohod od spomenika do spomenika, zelo pa nam je uspela proslava ob dnevu republike. Zaigrali smo tudi več iger, kot so: Alfabet, Oblast, Mejnik, in v Ljubljano jo dajmo. Veliko truda je bilo vloženega vanje, tako da

smo včasih obupali sami nad seboj, a prof. Ana Razpotnikova nas je s svojim neutrudnim delom spodbudila, da smo se ponovno vrnili na delo. Ur, ki jih je naša mentorica žrtvovala za nas, ji ne moremo poplačati, zato pa smo ji hvaležni za njeno delo, posebno pa zato, ker nam je bila resnično ljubezen in spoštovanje. nje do del naših pisateljev, pesnikov ter vseh, ki so nam ustvarili svobodno deželo. Resnično smo ji hvaležni in upamo, da bomo pod njenim vodstvom pripravili še veliko proslav in iger (dve že pripravljamo), ki jih bo, vsaj tako si želimo, občinstvo sprejelo z veseljem.

OO ZSMS MOSTE

Delovni akciji v Volčjem potoku

Na pobudo OO ZSMS Volčji potok in uprave Arboretuma smo marca v Volčjem potoku organizirali dve delovni akciji.

Prva akcija je potekala v Arboretumu, kjer smo očistili park in tako upravi Arboretuma pomagali pri najnujnejšem spomladanskem delu. Še posebno pa smo bili dobrodušji letos, ker je pomlad nastopila že nekoliko prej in je bilo treba park očistiti. Akcije se je udeležilo 21 mladincev osnovne organizacije Volčji potok. Vsi smo vestno opravili svoje delo in tako prispevali svoj delež k čimprej širši okolici Arboretuma, katerega del smo tudi mi sami.

Tudi drugič se nas je zbralo precej mladincev. Skupno

z delavci Arboretuma smo očistili še preostali del parka. Še posebno pa smo se razveselili, ko so nas pri delu obiskali iz RTV iz Ljubljane. Posneli so kratek razgovor s tov. Ogorevcem in tremi člani OO ZSMS.

Tov. Ogorevc je v razgovoru med drugim poudaril, da je zelo ponosen na mladinke in mladince iz Volčjega potoka, ki so upravi Arboretuma že večkrat priskočili na pomoč in s tem pokazali dobro voljo.

Ob zaključku se nam je upravnik Arboretuma tov. Ogorevec najlepše zahvalil in nas poprosil za pomoč še v prihodnje.

MARTA OREŠNIK

Za čisto delovno okolje

Mladinci Kemijske industrije iz Kamnika so v marcu organizirali skupno delovno akcijo čiščenja okolja. Kljub temu da se je akcije udeležilo le dvanajst mladincev, je njihovo delovno vno povečala skupina fantov iz OO »Kamnikita«, ki so delali v nočni izmeni. Ker jih je v popoldanskem času pregledal dež, so očistili le polovico

okolice podjetja; skupna ugotovitev ob zaključku delovne akcije pa je bila, da imajo nekateri iz pomožnih obratov premalo zavesti za prostovoljno delo.

Vse akcije, ki jih bodo izvedli v letošnjem jubilejnem letu, so posvečene tudi 125. obletnici delovne organizacije.

Z. POVŠE

Lepše tudi v Tuhinju

V krajevni skupnosti Tuhinjsko okolje se resno lotili akcije ČISTOČA OKOLJA — VIR ZDRAVJA.

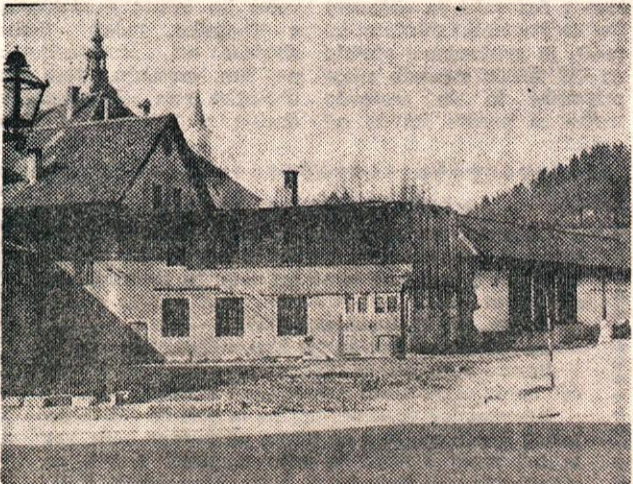
Leta 1976 ustanovljena komisija za varstvo okolja pri KS Tuhinjsko okolje je v sodelovanju z občinsko inšpekcijsko službo določila prostor za dovoz smeti in raznih odpadkov.

Komisija za varstvo okolja je skupno z družbenopolitičnimi organizacijami in šolo Tuhinjsko okolje določila mesec april za mesec čistoče. Dogovorili so se, da bodo zadnjo soboto

v aprilu organizirali splošno očistevalno akcijo. Očistili naj bi vse potoke in razna divja smetišča ob javnih cestah. Pripravili bodo tudi opozorilne table, ki bodo končno pregledne odlagališča smeti za vogalom.

Komisija ima tudi pooblastilo Sob Kamnik, da lahko vsakega, ki ne bi upošteval predpisov o varstvu okolja in odnosa smeti na določen prostor, prijavi sodniku za prekrške.

I.HRIBAR

NI NAM V PONOS. Ob glavni ulici v središču mesta res ni najlepši pogled na stare delavnice in skladišča, ki so pred novim kegljiščem gostinskega podjetja Planinka. Prav gotovo bi veljalo okolico primerno preurediti ali pa nepotrebno starino odstraniti.

Prvi talci na Kamniškem

Ob vsakoletnem dnevu JLA, še posebno pa letos ob 35-letnici ustanovitve naše ljudske armade nam uhaža spomin na čase, ki so pripravljali ta dogodek. Iz prvih začetkov upora nam vstajajo svetli liki borcev, ki so izgubili življenje, še preden se je razplamtel borba v splošen vseljudski upor.

Ne smemo jih pozabiti! Kakor se z dolžno pieteto vsako leto spominjamo prvih žrtv oborožene vstaje na Kamniškem, Miklavčiča in Mlakarja, ki sta v noči 27. julija izkpravela na prehodu čez perovsko brv, tako se spominjamo tudi prvih talcev, udeležencev vstaje, ki so padli le nekaj dni kasneje kot mučeniki in heroji.

Mirko Eksler

Ko rešujemo pozabe nekatere podrobnosti iz začetka vstaje, izpolnjujemo tudi dolžnost, da ob dnevu JLA vsakokrat obudimo spomin na kak dogodek iz slavne preteklosti naše borbe. Pri tem nas vodi tudi želja, da prikažemo, kar je bilo morda doslej malo znano ali pa sploh še ni bilo nikjer zabeleženo.

Mirko Eksler in Leopold Dremelj sta bila v skupini, ki je imela nalogo, da na podgorški cesti požaga nekaj drogov in tako prepreči telefonsko zvezo med Kamnikom in Kranjem. Po izvršeni akciji sta za železniško progo odhitela domov. V Mirkovi podstrešni sobi sta hotela prespati noč. V tej sobi so se stalno zbirali skorejce in prebirali najnovejšo ilegalno literaturo. Polde Dremelj je tu ostal še večkrat čez noč, zlasti pa po napisanih akcijah, ki so jih začeli izvajati po nemškem vdoru v Rusijo.

Policisti in gestapovci so bili po izdaji obveščeni, da se nekaj pripravlja. Ze od večera so jih ljudje opazovali, da krožijo po mestu in okolici. Še tisto noč po vstaji so aretirali več udeležencev sabotažnih akcij, med njimi tudi Mirka Ekslerja in Leopolda Dremelja.

Mirkova deset let starejša sestra Marica por. Kumer, se točno spominja tiste strahotne noči.

Ob dveh po polnoči so pridli v hišo gestapovci. S puškinimi kopiti so razbijali po vratih in nas spravili pokonci. Šli so naravnost pod streho in pripeljali Mirka in Leopolda Dremelja, ju tepli in suvali, nato pa so ju vklenili in odpeljali na kamion. Takrat smo poslednjič videli Mirka. V pritličju sta spala brata Lado in Janez. Oba so odpeljali v kamniške zapore.

Pretepeane in izmučene so nato vklenili po dva in dva in jih odpeljali v Begunje. Med aretiranimi so bili tudi Ignac Hren in še drugi udeleženci prvih akcij ob vstaji.

Nemška okupatorska oblast je na vest o vstaji na Kamniškem želo ostro reagirala. Takoj 28. julija je šef civilne uprave za Koroško in zasedni del Kranjske F. Kutschera uvedel policijsko uro od 22. ure zvečer do 4. ure zjutraj z grožnjo, da bo ustrelen vsak, ki bi ga zalotili po tej uri na prostem in ne bi obstal na prvi poziv. Naslednjega dne je Kutschera postavil posebno sodišče za sojenje komunistov, ki bi naredili ali pa po-

izkušali narediti sabotažo na zasedenem ozemlju, to je na Gorenjskem.

Izredno sodišče se je sestalo prvič že 1. avgusta 1941, da sodi prvim štirim udeležencem vstaje v Kamniku in okolici, ki so jih zajeli kmalu po opravljenih akcijah. Vsi štirje obtoženci so bili obsojeni na smrt z ustrelitvijo »zaradi prepovedane posesti orožja in zaradi udeležbe pri komunističnih sabotažnih dejanjih,« kakor je pisalo na lepakih, s katerimi so poplavi Gorenjsko takoj po izrečenju obsodbi s pripombo, da je bila obsodba takoj izvršena.

Na smrt so bili obsojeni Leopold Dremelj, Mirko Eksler in Ignac Hren iz Kamnika ter Alojz Glavič iz Mengša. Ustreljeni so bili 2. avgusta ob 8. uri zjutraj pri Vrbančevi opekarni blizu Drage pri Begunjah. Pokopali so jih v Dragi.

Tako so bili že pet dni po organizirani oboroženi vstaji na Kamniškem ustreljeni prvi štirje talci izmed 1030, kolikor jih je padlo na Gorenjskem v času okupacije. Od teh jih je bilo 213 iz kamniškega okrožja, kakor je razvidno iz dosedaj zbranih podatkov!

Pri ugotavljanju zgodovinskih dejstev moramo torej zabeležiti, da so bili prvi na Gorenjskem ustreljeni talci udeleženci vstaje na Kamniškem.

Tako piše tudi na 3 metre visokem spomeniku, ki stoji pod belo brezo v Slatni ob poti iz Drage blizu opekarnice. Spomenik je sestavljen iz šestih pol metra visokih trikotnih kamnov, kakršni označujejo grobove talcev na pokopališču v Begunjah. Na četrtem kamnu so vklesana imena: GLAVIČ ALOJZ, MENGES in HREN IGNAC, KAMNIK, na strani, ki je obrnjena proti cesti pa DREMELJ LEOPOLD, KAMNIK in EKS-LER MIRKO, KAMNA GORICA.

Pri Mirku Ekslerju bi moral biti napisan Kamnik in ne Kamna gorica. Napaka izvira iz nemškega obvestila o streljanju prvih talcev, kjer je za Mirka Ekslerja v nemškem besedilu naveden kraj Steinbüchl, kar bi v slovenskem besedilu moralo biti Zaprice in ne Kamna gorica, Zaprice pa so samo skupina hiš v predmestju Kamnika. Pravilno torej — Kamnik. Upamo, da bo tamošnja Zveza borcev dala napako popraviti.

Mirko Eksler je bil trgovski pomočnik. Zaposlen je bil pri trgovcu Mirku Klemenčiču v Kamniku (sedaj trgovina Hranila Kidričeva ulica 26). Bil je navdušen skovejec in je imel velik vpliv na svoje sovrstnike, ki so ga zelo cenili. Rodil se je v Kamniku 22. aprila 1921. Ko so ga gestapovci mučili v zaporih, je kljubovalno molčal in ni nikogar izdal.

Lani so ulico, ki vodi od konca Kidričeve ulice mimo Ekslerjeve hiše proti skladišču Kočne in sadni drevnici, poimenovali v Ekslerjevo ulico v spomin na oba brata, ki sta padla v narodnoosvobodilni vojni. Poleg Mirka je namreč kasneje kot partizanski borec padel tudi njegov starejši brat Lado.

O tem nam je sestra Marica povedala:

— Po Mirkovi nesrečni smrti sta brata Janez in Lado ostala še dva meseca zaprta v Begunjah. Ko sta se pretepena in izmučena vrnila domov, se nista upala niti govoriti. Lado je stalno tožil, kako ga bolijo noge, ker so ga mučitelji nenehno suvali s težkimi čevlji. Lado je bil skromen in zavečen fant. Bil je trgovski pomočnik pri Jošku Klemenčiču (danes trgovina Krim, Kidričeva ulica 27).

— Januarja leta 1944 je Lado odšel v partizane, kjer je padel 6. januarja 1945 na Kolovratu pri Vačah, star 29 let

(rojen je bil 22. novembra 1915).

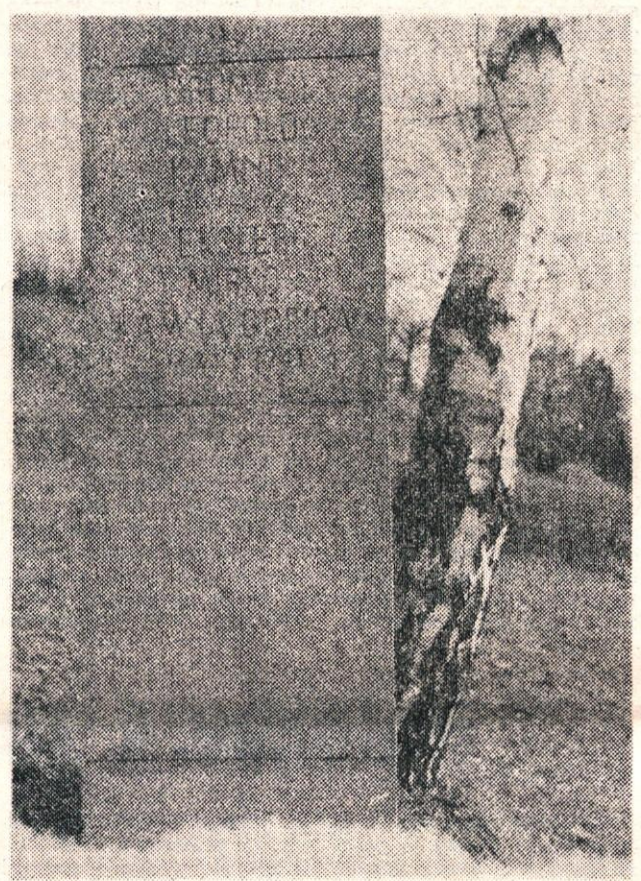
— Naši hiši na sedanji Kranjski cesti št. 2 so okupatorji rekli »bandithaus«. Ko je Lado odšel v partizane, so nas vse izselili: mamo, brata Janeza in mene z 2 in pol leta starim Dušanom. Najprej smo bili šest tednov zaprti v Gradu Goričane pri Medvodah. V sobi ki je bila nastlana z oblanjem, nas je bilo 28. Potem so nam obesili okrog vratu rdeče ali pa zelene listke s številkami. Nas, ki smo imeli zelene kartone, so naložili na vlak in nas po treh dneh vožnje oddali v taborišče Alttöling, od koder so nas čez tri mesece odpeljali v taborišče Burghausen. Opravljali smo najslabša dela, malega Duša

Mami, ki se je bolna vrnila iz internacije, smo to prikrivali in je umrla v upanju, da se bo Lado kmalu vrnil. Tako je ostal na domu samo brat Janez, ki sta mu begunjski zapor in nemško taborišče pustila hude posledice, da je mnogo prezgodaj umrl 15. 9. 1959, star komaj 46 let.

LEOPOLD DREMELJ je bil z Mirkom Ekslerjem eden izmed glavnih izvrševalcev napisanih akcij v začetku julija 1941. Dremelj je bil brivski pomočnik pri mojstru Danilu Klobučarju, pri katerem je tudi stanoval (zdaj Kidričeva ulica št. 20).

O Leopoldu Dremelju nam je Danilo Klobučar povedal marsikaj zanimivega.

— Ko je nekoč prišel šele

na pa so oddali v otroški vrtec. Seveda so govorili, da smo se sami prijavili na delo v rajhu.

— Ko smo se po osvoboditvi vrtnili domov, smo zvedeli, da je Lado padel v partizanih.

proti jutru domov, sem opazil, da si je izposodil moje kolo, na katerem so ostali dobro vidni sveži sledovi minija. Po-vedal mi je, da so ponoči pisali po zidovih gesla proti okupatorju. Brž sva minij od-

— Dremeljeve slike pa nimam nobene. Tudi iz delavske knjižice sem jo iztrgal in dal planincem, ki so jo iskali. Rekli so, da jo bodo objavili, ko bodo odkrili spominsko ploščo na planini, kjer so se mladi skorejci sestajali na razgovore. Vendar pa je nisem nikjer zasledil objavljene in tudi vrtnili jo niso.

— Delavsko knjižico sem najbrž tudi komu izročil. Si-

Komendčani polni načrtov

Nekoliko zakasnela prva seja OO ZSMS Komenda je pokazala, da smo se komendski mladinci na volitvah odločili za prave predstavnike. Številni udeleženci so si pod vodstvom prizadevnega predsednika Slavka Poglajna postavili številne kratkoročne naloge, medtem ko bodo dolgoročne programe komisij sprejeli na naslednji seji.

Priprave na mesec mlado. stiš so v polnem teku. Ker smo v časovnici za občinsko štafeto komendski mladinci izpadli, je predsedstvo poslalo na OK ZSMS Kamnik svoje pripombe in že sestavilo trojke za prenos štafete od

Komende do Most. Za prvi maj bomo kresovali in pripravili recital o Titu, ki leto praznuje dva pomembna jubileja. Sodelovali bomo na majskih igrah, v katerih bomo tudi organizatorji in gostitelji košarkarskih tekmovanj; svoje ekipe pa bomo prijavili za vse športne discipline. Letos bomo že drugič organizirali tradicionalno srečanje mladih literatov kamniške občine; literarni večer bo tokrat predvidoma v Kamniku. Izdalj bomo zbornik del, predstavljenih na tem srečanju. Tudi na občinsko kviz tekmovanje v znanju o življenju in delu

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA
SKUPSCINE OBČINE KAMNIK

POZIVA

Samoupravne organe organizacij združenega dela, krajevne in samoupravne interesne skupnosti, vodstva družbenopolitičnih organizacij, skupine občanov, društva in državne organe na območju občine Kamnik, da na podlagi odloka o častnih priznanjih in nagradah občine Kamnik (Uradni vestnik Gorenjske, št. 13/70) in Pravilnika o podeljevanju častnih priznanj občine Kamnik, pošljejo komisiji do 15. maja 1977 predloge z obrazložitvami

za podelitev

- ZLATE PLAKETE KAMNIKA
- SREBRNE PLAKETE KAMNIKA
- BRONASTE PLAKETE KAMNIKA
- JAVNEGA PRIZNANJA KAMNIKA

Predlogov, dostavljenih po 15. maju 1977, komisija ne bo mogla upoštevati pri oblikovanju predloga za podelitev nagrad ob letošnjem občinskem prazniku. Kamnik, 18. aprila 1977

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA
SKUPSCINE OBČINE KAMNIK

stranila s kolesa, ker bi ga večše oko policista ali gestapovca takoj opazilo, če bi se kdo — nič hudega sluteč — zapeljal v mesto, ali pa če bi delati preiskavo po hišah.

— Po akciji v noči 27. julija je Dremelj ostal pri Mirku Ekslerju, kjer so ga ponoči prijeli. Zjutraj so policisti pridli v hišo in surovo zahtevali, da jih peljem v Dremeljevo sobo. Premetali so pohištvo, knjige, perilo in obleko, pri kateri so obrnili vse žepe. Ker niso nič našli, so odšli z grožnjo, da se bomo še videli.

— Komaj so izginili po ulici, sem še sam pregledal Dremeljeve stvari. V koledarju sem našel listek s seznamom darovalcev v materialu in denarju za napisano akcijo. Na prvem mestu je bil napisan Ekslerjev delodajalec trgovec Mirko Klemenčič Brž sem vrgel listek v ogenj.

— Pol ure za policisti so prišli gestapovci in spet temeljito preiskali sobo, v kateri so se mudili dalj časa kot pri prvem obisku. Lahko si mislimo, kaj bi doletelo darovalce napisanih akcij, če bi našli seznam.

— Dremeljeve slike pa nimam nobene. Tudi iz delavske knjižice sem jo iztrgal in dal planincem, ki so jo iskali. Rekli so, da jo bodo objavili, ko bodo odkrili spominsko ploščo na planini, kjer so se mladi skorejci sestajali na razgovore. Vendar pa je nisem nikjer zasledil objavljene in tudi vrtnili jo niso.

— Delavsko knjižico sem najbrž tudi komu izročil. Si-

cer pa vem za vse podatke iz knjižice.

— Leopold Dremelj se je rodil 30. avgusta 1921 v Radečah pri Zidanem mostu. Za brivca se je izučil pri mojstru Kožuhu blizu kolodvora v Zidanem mostu, od tam pa je prišel 14. aprila 1939 k meni za pomočnika. Večkrat je govoril, da ima brata v Radečah in bolešno mater. Za njegovo usodo so domači gotovo zvedeli iz časopisov in lepaka, ki so ga razširili povsod po okupiranem ozemlju.

ALOJZ GLAVIČ, Mengšan, rojen 4. aprila 1914, se je vključil v skupino aktivistov, ki so v okviru vstaje na Kamniškem, vršili diverzantske akcije v okolici Jarš. Prijeli so ga, ko se je vrnil v Mengeš in ga odpeljali v Begunje, kjer so ga sodili in ustrelili s tremi Kamničani.

IGNAC HREN se je rodil 19. julija 1907 na Drenovem griču pri Vrhniki v kmečki družini. Po domače so mu rekli Drčinov Nace. Usnjarske obrti se je izučil v Indusu v Ljubljani. Leta 1935 je prišel v Knaftičevo tovarno usnja v Kamnik, kjer je bil kot zelo sposoben strojar zaposlen v oddelku zahtevnejših usnjarskih del.

Drago Močnik, ki nam je posredoval nekaj podatkov, se spominja:

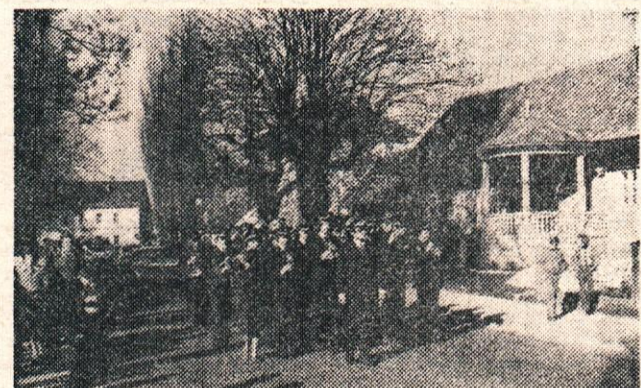
— Imel je rdečo knjižico, ki jo je dobro skrnil doma, potem ko je sodeloval v pretepu z znanim kamniškim petokolonašem. Po sestanku za pripravo vstaje na Kamniškem, se je vrnil s Kratne poln navdušenja in skrbi. Oborožen je bil z revolverjem. Aretirali so ga naslednji dan po noči vstaje na njegovem delovnem mestu v tovarni. Ni se več vrnil.

— Hranim samo skupinsko sliko strojarjev, na kateri je tudi Ignac Hren. Več njegovih fotografij pa sem leta 1946 izročil tovarnarju F. Knaftiču, ki je naročil kiparju Kalinu, da izdela znani kip usnjarja — talca. Obraz talca v usnjarskem predpasniku je veren posnetek potez Ignaca Hrena.

Tako je Ignac Hren pred vzhodom v tovarno usnja nenehno med nami in nas spominja na velike dni naše revolucije.

M. Z.

I. Z.

Na reviji pihalnih godb iz Moravč, Mengša, Domžal in Kamnika, ki je bila na predvečer praznika OF, so bili domačini zelo uspešni. Kamniški godbeniki, ki so pred dvema leti zopet začeli vaditi, sodelujejo že na vseh pomembnejših manifestacijah v občini. Enotno oblečeni in strunni so sodelovali tudi na sprejemu Titove štafete; slišali in videli pa jih bomo tudi v budnici ob prazniku dela.

— M

GRADIVO ZA JAVNO RAZPRAVO

O NOVELACIJI URBANISTIČNE DOKUMENTACIJE ZA OBČINO KAMNIK

S pooblaščen organizacijo Ljubljanskim urbanističnim zavodom Ljubljana je bila sklenjena pogodba za izdelavo predloga novelacije urbanistične dokumentacije, ki zajema urbanistični program in urbanistični red za območje občine ter urbanistični načrt ureditvenega območja Kamnika z okolico in urbanistični načrt ureditvenega območja Most in Komende. Predloženi osnutki, ki so predmet javne razprave, vsebujejo spremembe in dopolnitve dokumentacije iz leta 1969 oziroma 1970, in to glede nastalih razmer v tem časovnem razdobju kot usklajenih predvidevanj, zahtev in potreb občanov, delovnih organizacij ter drugih uporabnikov prostora v občini Kamnik.

Pri izdelavi dokumentacije je pooblaščen organizacija uporabljala predpisane standarde, ki so določeni za izdelavo take dokumentacije. V postopku izdelave so sodelovale vse prizadete stranke: krajevne skupnosti, delovne organizacije in samoupravne interesne skupnosti, ki so predlagale svoje potrebe in želje. Pooblaščen organizacija je upoštevala pretežno večino postavljenih zahtev, za katere je menila, da so v skladu s perspektivnim razvojem Kamnika.

Vzporedno z novelacijo urbanistične dokumentacije je še izdelan osnutek prostorskega plana kmetijstva. Ta vsebuje tudi kategorizacijo kmetijskih površin in je usklajen z urbanističnimi dokumenti.

Izvršni svet je zaradi razprave o predlogu novelacije urbanističnih dokumentov sprejel naslednji

S K L E P

Razgrne se osnutek novelacije urbanističnega programa in urbanističnega reda za območje občine Kamnik ter urbanističnega načrta ureditvenega območja Kamnika in urbanističnega načrta ureditvenega območja Most in Komende.

1. Osnutki obravnavajo novelacijske predloge po projektu št. 2200/76 (novelacija urbanističnega programa in reda, ureditvenega območja Kamnika), št. 2201/76 (novelacija urbanističnega načrta Kamnika in urbanističnega načrta št. 2202/76 (novelacija urbanističnega načrta ureditvenega območja Most in Komende), izdelanih pri Ljubljanskem urbanističnem zavodu.

2. Osnutki novelacije urbanističnega programa in reda urbanističnega načrta Kamnika in urbanističnega načrta Most in Komende bodo razgrnjeni 30 dni, računano od dneva objave v Uradnem listu SRS v skupščinski dvorani II. nadstropje skupščine občine Kamnik.

3. Občani, krajevne organizacije, TOZD, delovne in druge organizacije, družbenopolitične organizacije in društva v navedenem času lahko pregledajo osnutke in priloge ali dajo na zapisnik svoje pripombe in predloge v sobi št. 42/II. nadstropje skupščine občine Kamnik.

Pregled osnutkov je mogel vsak delovni dan med delovnim časom.

V soglasju z družbenopolitičnimi organizacijami in predstaviteljem občinske skupščine je izvršni svet sklenil organizirati javno razpravo o teh dokumentih v vseh krajevnih skupnostih. Za vodilo javne razprave, ki bo trajala mesec dni, pa naj v skladu z že sprejetimi sklepi o oblikovanju politike na področju urbanizacije, graditve in komunalnega opremljanja veljajo predvsem naslednja načela:

1. Racionalna uporaba prostora, da bi kar najbolj zaščitili kmetijske površine,

2. Prostorska opredelitev vseh rezervatov, potrebnih za sedanji in nadaljnji razvoj Kamnika — energetski, prometni, komunalni in drugi — ter prostor za razvoj gospodarstva občine;

3. Lociranje in rezervacija prostora za izgradnjo objektov za splošno zadovoljevanje potreb občanov — šole, vrtci, trgovina, zdravstvo, požarna varnost in drugo;

4. Doseganje večje gostote gradnje, posebno še na območju ureditvenega načrta Kamnika ter Most in Komende;

5. Izvajanje gradnje v predelih urbanističnega načrta ureditvenega območja Kamnika ter Most in Komende le v mejah, določenih z zazidalnimi načrti, kar velja tudi za gradnjo na drugih področjih, za katere so predvideni posamezni zazidalni načrti;

6. Gradnja v drugih območjih, ki se urejajo z urbanističnim redom, le v obsegu, kot ga določi urbanistični red.

V javni razpravi naj se izoblikujejo taka stališča in predlogi, ki bodo zasnovani na navedenih načelih ter stvarnih željah in potrebah delovnih ljudi in občanov, interesi krajanov pa naj se uskladijo tudi v okviru posameznih krajevnih skupnosti; s tem naj bi določili razvoj vse skupnosti kot posameznih območij, naselij in zaselkov. Posebno naj bi se precizirali potreben obseg širitve (prostorsko ali številčno) manjših naselij in zaselkov, ki jih urejamo z urbanističnim redom.

Po izteku javne razprave bo izvršni svet predlagal zborom skupščine v sprejem predlog novelacije urbanističnih dokumentov, ki bo usklajen z rezultati razprave in že začetane politike na tem področju.

Na ta način izoblikovana in sprejeta novelacija urbanistične dokumentacije bo odpravila dosedanje nejasnosti in sporna vprašanja, posebno glede možnosti in upravičenosti gradenj po zahtevah občanov, usklajila ostale prostorske potrebe in interese ter tudi onemogočila kakršnokoli izkrivljanje izvajanja sprejete politike.

Da bi delovne ljudi in občane seznanili z osnovnimi podatki in smernicami, na katerih temelji predlog novelacije kot tudi obseg že izvršenega usklajevanja, je v nadaljevanju podano poročilo pooblaščen projektantske organizacije LUZ Ljubljana, ki je izdelala urbanistično dokumentacijo za občino Kamnik. Poročilo pa so dodane še ustrezne karte, ki prikazujejo namensko opredelitev in izrabo prostora.

Kamnik, dne 15. aprila 1977

Izvršni svet
skupščine občine Kamnik

Osnovna urbanistična dokumentacija po Zakonu o urbanističnem planiranju, tj. urbanistični program za območje občine Kamnik, urbanistični red za občino Kamnik, urbanistični načrt za mestno ureditveno območje Kamnika in urbanistični načrt za Moste in Komendo je bila izdelana na Ljubljanskem urbanističnem zavodu v letih 1969 in 1970. Ustrezni odloki so izšli v Uradnem vestniku Gorenjske, in sicer:

- Odlok o spremembi odloka in uskladitvi urbanističnega programa, št. 79-8/70,
- Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o urbanističnem redu za območje občine Kamnik, št. 263-25/71,
- Odlok o spremembi in dopolnitvi Odloka o urbanističnem načrtu za ureditveno območje mesta Kamnika, številka 259-25/71 in
- Odlok o sprejemu urbanističnega načrta Most in Komende, št. 134-13/70.

Urbanistični program občine Kamnik in urbanistični načrti veljajo okoli šest oziroma sedem let. V tem obdobju so izšli odloki o manjših dopolnitvah programa in načrta, ki jih je narekovala praksa.

Zakaj se je Skupščina občine Kamnik odločila za novelacijo vseh navedenih urbanističnih dokumentov?

V tem obdobju so nastale velike spremembe v našem družbenopolitičnem sistemu: uveljavlja se samoupravljanje, ustanavljajo se SIS, TOZD, krajevne skupnosti dobivajo veljavo, vsi pa se aktivno vključujejo v proces planiranja s svojimi srednjeročnimi in dolgoročnimi programi.

Novelacijo narekujejo tudi zakonska določila:

- Zakon o urbanističnem planiranju (Ur. l. SES, št. 16/67) zahteva novelacijo programa in načrta vsakih pet let,
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. l. SRS, št. 26-236/73 in jul. 1973) zahteva izdelavo prostorskega načrta za potrebe kmetijstva

ter samoupravna praksa, predvsem:

- uskladitev srednjeročnih programov organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, občine in občanov,
- preverjanje oz. dopolnitev vseh elementov programa in načrta, kot npr. centralna dejavnost, prometni sistem in prometna ureditev, gostota, izraba ipd.

Pri izdelavi novelacije urbanističnega programa in načrtov so bili upoštevani naslednji sklepi Sob. Kamnik:

- novelacija celotne urbanistične dokumentacije naj zajema vse dosedanje spremembe prvotnih dokumentov. Nove dopolnitve naj slone na predlogih in pobudah, danih s strani krajevnih skupnosti;
- z dopolnjevanjem urbanizacije je treba stremeti za tem, da bi dosegli večjo gostoto v ožjem urbanem prostoru (Kamnik, Duplica) in na tem območju predvideli predvsem kolektivno gradnjo, s primarno gostoto in izrabo, medtem ko naj bi se individualna gradnja dovoljevala le na obrobju;
- da bi varovali kmetijske obdelovalne površine, je pri nadaljnji urbanizaciji treba poiskati zazidljive površine tam, kjer bi s tem povzročili najmanjšo škodo oz. poseg v kmetijske površine, in v ta namen izbrali področja, ki so za kmetijsko dejavnost manj primerna.

Novelacija vključuje tudi izsledke študij, katerih izdelava poteka vzporedno, oziroma vnaša podatke iz novejših potrjenih zazidalnih načrtov. Naj s tem v zvezi omenimo naslednje:

- študija lokacij za trgovsko-poslovni, družbeno-kulturni in športno-rekreacijski del centra
- prometna študija
- revitalizacijski načrt centra
- obvozna cesta
- zazidalni načrt za BS 2
- zazidalni načrt za del BS 6

PROSTOR OBČINE KAMNIK

Območje kamniške občine leži na severnem obrobju Ljubljanske kotline, zajema skoraj celotno južno področje hribovja Kamniških Alp z njihovim predgorjem Menine, Tuhinjsko dolino z Motniškim kotom, Tunjske dobave in del gorenjske ravnine med Kamnikom, Smarcom in Mostami oziroma Komendo.

Današnja občina je nastala 1955. leta po združitvi mesta Kamnik in občin Kamnik, Komenda, Kamniška Bistrica, Srednja vas, Tuhinj in Motnik. Meri 289,27 km² in ima 24.000 prebivalcev (september 1976 — 24.029).

Središče občine je Kamnik, v njegovem ureditvenem območju živi dobra polovica prebivalstva; tu je skoncentrirana skoraj vsa industrija, ki je glavni nosilec razvoja gospodarstva v občini in ji daje zaenkrat videz izrazito v sekundarne dejavnosti usmerjene občine. V mestu je večina trgovskih, prosvetno-kulturnih in šolskih ustanov v občini.

Kamnik ni zanimiv le v vidika gospodarske in urbanistične aglomeracije. Kot eno redkih starih mest je ohranil svojo podobo do danes.

Glede na reliefne oblike in geomehanska svojstva lahko prostor kamniške občine razdelimo v štiri območja, ki so glede na lastnosti tal bolj ali manj ustrezna za naselitev:

- gorsko območje Kamniških Alp in Menine, ki je zaradi značilnosti gorskega sveta naseljitveno nezanimivo;
- hribovsko območje kot predstopnja gorskega območja z dolino Črne, Tuhinjsko dolino z obojestranskimi pobočji in Motniškim kotom;
- gričevnato območje Tunjskih dobav in
- kamniško-komendske ravnine kot območje, ki je najbolj privlačno za razvoj naseljitvenih in proizvodnih površin ter ostalih dejavnosti.

PREBIVALSTVO

Demografski in poselitveni razvoj

Sedanja razporeditev prebivalstva v občini je deloma posledica naselitve, oblikovane v obdobju pretežno agrarne

gospodarske strukture, deloma pa odraz novejših procesov. Z izjemo Kamnika in Motnika — prvi je že od 13. stol. mesto, drugi pa od začetka 15. stol. trg — so vsa naselja nastala na osnovi kmetijske produkcije. Meščansko in tržno življenje s svojimi dejavnostmi je priključilo prometna prehodnost in območja iz osrednjeslovenskega prostora proti vzhodu.

Kamnik je bil v srednjem veku med najbolj pomembnimi prometnimi križišči na slovenskem ozemlju, saj je skozi Tuhinjsko dolino tekla najvažnejša cesta Dunaj—Trst. V novem veku je Črni graben, s smerjo preko Trojan, prevzel to prometno funkcijo Tuhinjski dolini in Kamniku. Območju je ostala le stranska prometna vloga.

Zaradi prestavitve glavne prometne poti je na skoraj celotnem območju vladala gospodarska stagnacija. Nekaj močnejše se je razvijal le Kamnik kot sedež lokalnih upravnih organov, kamor je obrtna in trgovska tradicija priključila tudi industrijo (smodnišnica, usnjarska, kovinska, lesna ipd.). Možnost zaposlitve in boljšega življenja v neagrarni dejavnosti ob razvoju industrije v Kamniku, na območju Domžal in drugod, je začela pritegovati kmečko prebivalstvo in sprožila močan proces odseljevanja mlade delovne sile iz odročnih hribovskih in gričevnatih območij, v ravnini pa močno deagrarizacijo in urbanizacijo (t. i. semiurbanizacijo). Rezultat tega procesa je današnje stanje poseljenosti in demografske strukture območja občine.

Naselja kamniško-komendske ravnine so večidel gručasta in strnjena (Moste, Komenda itd.), v dolini Kamniške Bistrice in Tuhinjski dolini prehajajo v razvečena naselja, medtem ko v gričevnatih (Tunjske dobave) in hribovskih območjih skoraj ni pravih sklenjenih vasi. Prevladujejo zaselki in samotne kmetije (najvišja kmetija na Slapeh pod Menino — 974 m).

Regionalne razlike v razporeditvi in gostoti prebivalcev se kažejo v izraziti koncentraciji prebivalstva na območju mesta Kamnika, na območju Duplice in na območju ravninskih vasi Smarce,

Močno se je povečalo število prebivalstva v:

- KS Moste (+ 50%)
- KS Nevlje (+ 45%)
- KS Križ (+ 36%)
- medtem ko zmerno rast beležijo:
- KS Podgorje (+ 26%)
- KS Kamniška Bistrica (+ 23%)
- KS Komenda (+ 19%)
- KS Volčji potok (+ 16%)
- KS Godič (+ 13%)

Vse našete krajevne skupnosti ležijo v območju kamniško-komendske ravnine in v dolini Kamniške Bistrice z ureditvenim območjem mesta Kamnik.

Na območju Tuhinjske doline in Motnika z robnim hribovom in v gričevju Tunjskih dobav beležimo upadanje števila prebivalstva in stagnacijo. Upadanje se je v zadnjih letih sicer zmanjševalo, vendar o obnavljanju števila prebivalstva še ne moremo govoriti. Tako izkazujejo stagnacija števila prebivalstva:

- KS Srednja vas (— 2%)
- KS Smartno v Tuhinju (— 5% — upadanje se je v zadnjih letih ustavilo)
- KS Tuhinj (— 2%)
- medtem ko je število prebivalstva upadlo v:
- KS Črna (— 9%)
- KS Motnik (— 27%)
- KS Pšajnovica (— 26%)
- KS Sela pri Kamniku (— 17%)
- KS Spitalič (— 24%)
- KS Tunjice (— 6%)
- KS Vranja peč (— 32%)

To so samo podatki o relativnem gibanju števila prebivalstva po posameznih krajevnih skupnostih. V absolutnem merilu so razlike seveda največje v ureditvenem območju mesta Kamnika pri krajevnih skupnostih Duplica, Kamnik, Smarce (+ 54%, + 87%, + 85%).

STANJE IN RAZVOJNE TEZNEJE GOSPODARSTVA

V gospodarskem življenju in razvoju občine prevladuje industrija, saj ustvarja 66,5% družbenega proizvoda in zaposluje 78,9% vseh zaposlenih v gospodarstvu (če upoštevamo tudi zunanje delovne organizacije).

V okviru domačega gospodarstva pa ustvarja 81,4% družbenega proizvoda (podatki 1975). Kljub pomenu industrije, bo potrebno vnaprej posvečati vso pozornost razvoju ostalih gospodarskih panog (primarnih, terciarnih in kvartarnih), ki so v razvoju daleč zaostale.

Kmetijstvo in gozdarstvo

V kmetijstvu je v zasebnem sektorju 9.112 ha (90,9%) kmetijskih površin, v družbenem pa 910 ha (9,1%). V strukturi zemljišč prevladujejo gozdovi (57,3%), obdelovalnih površin (njive in travniki) je 20,4%, pašnikov 12,1% in 10,2% je nerodovitnega sveta.

Delež kmečkega prebivalstva upada, vzporedno z opuščanjem zemlje poteka tudi močan proces urbanizacije kmetijskih površin, ki je posebno močan v ravnini. Te površine so običajno za kmetijstvo največje vrednosti. Uvajanje sodobne tehnologije je prišlo do izraza predvsem v ravninskem delu, v hribovitem svetu pa dosti manj. Temu so vzrok ugodnejši pogoji za obdelavo, bližina trga, dobra prometna dostopnost in povezanost ipd. Narodni dohodek zasebnega in družbenega sektorja kmetijstva predstavlja okoli 5% v narodnem dohodku gospodarstva v občini.

Industrija

Vsa industrija, z izjemo rudnika kaolina Črna, je locirana v mestu Kamniku oziroma v ureditvenem območju mesta. Glede na potrebe po vodi in možnosti odplakovanja ter zaradi komunikacij, so bili vsi dosedanja obrata locirani vzdolž Kamniške Bistrice, šele v zadnjem času se industrija pojavlja tudi v novi industrijski coni ob Korenovi poti (»Stole«), Po-

leg industrijskih obratov, ki so v samem centru mesta (Usnje, Meso, Alprema, Eta, Svilanit), so ostala podjetja v industrijski coni med Ljubljansko cesto in Kamniško Bistrico (Titan, Donit, Stol). Prostorske težave povzročajo podjetje Kamnik, ker s svojim obsežnim varnostnim pasom zapira možnosti razvoja mesta proti severu. Osredotočenje industrije na enem območju povzroča tudi močne vsakodnevne migracije proti Kamniku in iz njega.

Značilna za skoraj celotno kamniško industrijo je zastarelost tehnologije, kar se izraža v zaostajanju produktivnosti, večji porabi nižje kvalificirane delovne sile, močnejšem onesnaževanju okolja ipd.

Gradbeništvo

Gradbeništvo je v občini druga najbolj pomembna gospodarska dejavnost kljub temu, da s svojim deležem v družbenem proizvodu močno zaostaja za industrijo.

V tej panogi so zastopane tri delovne organizacije: SGP »Graditelj«, SGP »Projekt« Kranj — TOZD gradbena enota Kamnik, »Alprema« — Montažno podjetje Kamnik.

Trgovina (oskrba prebivalstva)

Za preskrbo prebivalstva je najvažnejša trgovina, preko katere se odvija ves blagovni promet; sem spadajo trgovine na drobno, trgovski centri in tržnice.

Na območju kamniške občine živi polovica prebivalstva v ureditvenem območju mesta Kamnika; tu je locirana vsa industrija, vsa neprehrambena trgovina in velik del prehranebene trgovine.

Za vsako družbeno skupnost je razvitost trgovine velikega pomena zaradi zadovoljevanja potreb občanov itd. V občini je 110 prodajnih enot (od tega je 34 zunanjih). Prevladujejo domača podjetja, ki imajo v skupnem blagovnem prometu 65,4% delež.

Gostinstvo in turizem

Želja, da postane Kamnik iz pretežno industrijskega naselja tudi turistično in rekreacijsko zanimiv kraj z razvito, predvsem pa privlačno gostinsko dejavnostjo, se še ni uresničila, kljub ugodnim prirodnim in kulturno-zgodovinskim pogojem, ki jih območje občine ima.

Sedanja struktura gostinske mreže kvantitativno, še bolj pa kvalitativno ne zadošča. Večina obratov je v slabih, neurjenih prostorih, usluge zadoščajo komaj krajevnim potrebam; prenočitvene zmogljivosti so majhne ali pa jih sploh ni.

V naslednjem obdobju se bo potrebno prizadevati za:

- nadaljevanje izgradnje turističnega centra na Veliki planini,
- aktivirati turistično-rekreacijska območja Male Planine, Menine, v dolini Črne in Tuhinjski dolini,
- posvetiti večjo pozornost gradnji zasebnih gostišč in turističnih sob,
- proučiti in posvetiti vso pozornost razvoju kmečkega turizma,
- urediti območje termalnega vrelca na Vasnem (zdraviliško-turistični center),
- posvetiti večjo pozornost izobraževanju kadrov v gostinsko-turistični dejavnosti.

Obrt

Obrt na območju občine stagnira oziroma celo nazaduje. Večina obstoječih lokalov posluje v zastarelih in slabo opremljenih prostorih in ob vedno večjem povpraševanju po trošnikih po obrtnih storitvah in uslugah ne more več zadostiti potrebam. Primanjkuje tudi nekaterih oblik obrtnih dejavnosti kot so razni servisi za vzdrževanje in popravila gospodinskih strojev, elektrotehničnih aparatov, premalo je elektromehaničnih, avtomehaničnih in avtokleparskih, mizarjskih in še nekaterih drugih obrti.

V prihodnje naj bi stremeli za tem, da se omogoči močnejši razvoj obrtne dejavnosti. Kot dopolnitev družbene obrti je treba zagotoviti pogoje za ustanavljanje samostojnih obrtnih delavnic (nova obrtna cona ob Korenovi poti).

PROGNOZA ZAPOSLOTITVE

Glede na predvideno rast števila prebivalstva in na predvideni razvoj posameznih gospodarskih dejavnosti v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju (do leta 2000), lahko postavimo, da bo v občini ob koncu stoletja cca 18.000 aktivnih prebivalcev (upoštevali smo sedanji delež aktivnega prebivalstva, relativno mladost prebivalcev v občini in predvideno število — 30.000 prebivalcev v občini do leta 2000).

Glede na predvideni razvoj gospodarskih dejavnosti bo dolgoročno na območju občine na voljo cca 15.800 delovnih mest, ki naj bi bila perspektivno razporejena:

— primarne dejavnosti	1800
	(10% akt. preb.)
— sekundarne dejavnosti	
— industrija	
— proizvodna obrt	
— gradbeništvo	10000
— terciarne in kvartarne dejavnosti	400
— skupaj v občini:	15800

Po tej prognozi naj bi se nekoliko spremenila sedanja izrazita usmerjenost v sekundarno dejavnost (industrija, gradbeništvo) v korist terciarnih in kvartarnih dejavnosti, ki so do sedaj glede na rast števila prebivalstva zaostajale v razvoju, s tem pa je zaostajala in se slabšala tudi kvaliteta in kvantiteta uslug.

Število aktivnega prebivalstva, zaposlenega v primarnih dejavnostih (glavni delež ima pri tem kmetijstvo), predvidoma ne bi smelo upadati v takem tempu kot sedaj oziroma bi gospodarski razvoj in politika v teh dejavnostih morala preprečiti nadaljnje upadanje števila zaposlenih.

Ob porastu števila delovnih mest v občini v dolgoročnem obdobju pa lahko z gotovostjo trdimo, da bo 10 do 15% aktivnega prebivalstva, zaposlenega izven kamniške občine (Domžale in predvsem Ljubljana).

MODEL DOLGOROČNEGA RAZVOJA OBINE IN MESTA KAMNIK

Demografska prognoza predvideva porast prebivalstva v občini Kamnik od 21.866 (leta 1969) na 30.000 prebivalcev do leta 2000 oziroma demografski porast od 11.816 na 21.000 prebivalcev za ureditveno območje Kamnika. Za tako dinamiko govorita — poleg značilne koncentracije prebivalstva v urbaniziranih območjih ter istočasne stagnacije oz. depopulacije hribovskih predelov — koncentracija sekundarnih in terciarnih delovnih mest ter perspektivni odnos Ljubljane do kamniškega prostora, ob znatnem napedku prometa in zvez.

Prognoza prebivalstva:

	leto 1969	1976	1995—2000
Ureditveno območje			
Kamnika	11.816	14.352	21.000
ostala naselja v občini	10.050	9.678	9.000
Občina Kamnik skupaj:	21.866	24.030	30.000

Torej ugotavljamo, da je od leta 1969 do leta 1976 na mestnem območju mesta Kamnika 25% prebivalcev več, oz. da živi v mestnem delu 60% vseh prebivalcev v občini.

Za nadaljnji razvoj mesta Kamnik, Most in Komende ter krajevnih skupnosti predvsem v Tuhinjski dolini, smo zasledovali naslednje težnje:

— Spoštovati ustavno načelo, da pri planiranju sodelujejo osnovni nosilci planiranja od občine, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti organizacij združenega dela, ki s svojimi programi oz. s sodelovanjem omogočajo preverbo vseh prostorskih elementov. V ta namen so vsi nosilci izpolnili anketo, kjer so definirali svoje kratkoročne in dolgoročne programe, s predstavniki krajevnih skupnosti pa so bili opravljeni še dodatni razgovori, kjer smo sproti usklajevali predloge in preverjali razvojne težnje (kot npr. povečanje oz. zmanjšanje stanovanjskih površin, potreba po spremljajočem programu ipd.).

— Razvoj mesta, oziroma naselitvenih in proizvodnih površin v soglasju s kmetijsko skupnostjo, praviloma izven kmetijskih površin I. kategorije; prvo območje obsega kmetijska zemljišča, ki so trajno namenjena za kmetijsko rabo in katerih namembnost se praviloma ne sme spreminjati. To so zemljišča z najširšo možnostjo kmetijske rabe tal glede na možnost gojenja vseh kmetijskih kultur in uporabo vseh vrst kmetijske mehanizacije. Pri tem so upoštevane še naslednja merila:

- možnost ureditve večjih kmetijskih kompleksov
- možnost prostorskih ureditvenih operacij ali melioracij
- v strukturi vseh površin prevladuje površina njiv.

V to kategorijo spadajo:

a) kmetijska zemljišča jugozahodno od Kamnika in na območju Most in Komende. Na tem območju je 433 zemljišč v družbeni lastni, večinoma njiv in 123 zaščitene kmetij po odloku skupščine občine Kamnik z dne 11. 2. 1976. Najpomembnejša kmetijska panoga na tem območju je živinoreja, usmerjena v tržno pridelovanje mleka in mesa. V poljedelski dejavnosti je kot tržni pridelek na prvem mestu pridelovanje krompirja.

b) Kmetijska zemljišča na ravninskem območju severno od Kamnika obsega kompleks med naseljem Mekinje in Godič, kjer je 14 zaščitene kmetij.

c) Kmetijska zemljišča na območju Volčjega potoka in Rudnika obsega njivske in delno zamočvirjene travniške površine, ki pa zaradi lege in možnosti hidromelioracij spadajo v kategorijo, ki zahteva največjo stopnjo zaščite. Na tem območju je 16 zaščitene kmetij.

d) Kmetijska zemljišča v manjših kompleksih v Tuhinjski dolini, ob Tunjščici, Stranje, Perovo, na katerih je možna uporaba vseh vrst kmetijskih strojev, ponekod pa so potrebne melioracije.

— Varstvo kulturno-zgodovinskih in naravnih znamenitosti, ki so posebnega pomena, ne le v občinskem merilu in zahtevajo skrbno obravnavo in ohranjanje vrednot v okviru določenih varstvenih režimov.

Kulturno-zgodovinski spomeniki I. kategorije na območju občine Kamnik in v merilu SR Slovenije:

I. Zgodovinski spomeniki:

- spomeniki delavskega gibanja in NOB: Mala planina — pastirska koča, kjer je bila 6. avgusta 1933 V. državna konferenca Skoja;
- spomeniške knjižnice: Komenda — knjižnica Petra Pavla Glavarja iz 1752. leta — nad 2000 zvezkov, zlasti iz 17. in 18. stoletja, ustanoviteljeva literarna zapuščina, stilno enotno pohištvo iz 18. stoletja.

II. Arheološki spomeniki:

Mokriška jama — prostor jame in pred njo, visokoalpska aurignaška postaja olševskega tipa

III. Urbanistični spomeniki:

- spomeniki historičnega urbanizma: Kamnik — mesto na dolinski ravnici ob Kamniški Bistrici pod Malim gradom. Trg se omenja med 1188 in 1204, meščani 1229 in mesto 1267. Cestni trg z urbanistično pomembnim odcepom ceste v Tuhinjsko dolino. Andeks — Meranski Mali grad (omenjen 1202) ob južnem vstopu v mesto. Zupnijska cerkev v starejšem delu naselja na Sutni;
- ruralna naselja: Velika planina — znana planina s pašniki. Osrednji del nekdanje planine zavzema skupina stanov, med katerimi jih nekaj še kaže stare oblike in izpeljave iz temeljne farne. V celoti je ohranjen le Preskarjev stan. Značilno planšarsko sezonsko naselje s samostojnimi stavbnimi oblikami.

IV. Umetnostni spomeniki

- sakralni spomeniki: Kamnik — Mali grad, Kapela M. B., Eligija in Petra. Nadstropna grajska kapela iz 11. do 13. stoletja, gotške predelave, gotske stenske slikarije. Sv. Primož nad Kamnikom — podružnična cerkev Sv. Primoža in podružnična cerkev Sv. Petra, Romansko gotška arhitektura, srednjeveške stenske slikarije, gotska in baročna oprema. Tunjice pri Kamniku — župna cerkev Sv. Ane. Baročna arhitektura z baročno opremo; tudi krajinska znamenitost;
- javni spomeniki, znamenja, vodnjaki itd.: Komenda — znamenje iz 1. 1510. Podgorje pri Kamniku — »Krvavo znamenje« iz 1. 1510.

V. Etnološki spomeniki

Mekinje pri Kamniku — Butaličeva hiša. Deloma lesena hiša alpskega tipa z motivom »mansardne« kašče. Črna kuhinja in dolga prehodna veža. V izbi je lep lesen strop. Stranski prostori so obokani. 18. stoletje. Velika planina — Preskarjev stan. Obnovljen stan v tradicionalni ovalni obliki (strešina) v kvadratno celico v sredini. Po starih načelih in na starem mestu je bil obnovljen 1948 (požgan med II. svetovno vojno) Ovalni stan.

VI. Območja in objekti naravnih znamenitosti na območju občine Kamnik:

- Ledeniški balvani v dolini Kamniške Bistrice
- Kamniška Bistrica s pritoki od izvira do Stahovice
- Karavansko kamniško-savinjski krajinski park, ki zajema občine Jesenice, Radovljica, Trzin, Kranj, Kamnik, Mozirje, Ravne na Koroškem
- Jama Vetrnica, kraška jama v udornici na Veliki Planini
- Stara lipa v Komendi pri Kamniku

- Naravni most v dolini Kamniške Bistrice
- Arboretum v Volčjem potoku, park in parkovni gozd.

— Definiranje regionalnih objektov, kot so variantni potehi avtocest, daljnovožni koridorji (glej Tuhinjsko dolino), plinovod, regionalna cesta, varnostno območje podjetja Kamnik, eksploatacijsko polje rudnika Kaolina in vodovodna črpališča.

Posebna pozornost je posvečena reševanju regionalnega cestnega sistema skozi mesto Kamnik z uvedbo nove obvozne ceste od Duplice do podjetja Kamnik s priključkom pri Usnjarski ulici na mestni sistem in s tem razbremenitev spomeniško zavarovanega mestnega središča.

Za dosego navedenih ciljev prodajamo pregled teženj in želja po posameznih krajevnih skupnostih po programih, dobljenih iz ankete in dodatnih razgovorov z delegacijami.

PREDLOGI KRAJEVNIH SKUPNOSTI IN DOPOLNITEV URBANISTIČNEGA PROGRAMA IN NAČRTA

KS Črna — naselja: Gozd, Podstudenec, Žaga, Krivčevo, Smrečje, Podlom, Zavrh, Kališe, Črna, Potok — število prebivalcev: 787.

Predlogi:

- dopolnilna stanovanjska gradnja v Črni in Krivčevem
- počitniške hišice v Gozdu (po potrebi)
- zazidljivost parcele št. 428/1 k. o. Črna

Mnenje:

območje KS leži pretežno v eksploatacijskem polju rudnika Kaolina in se zaradi raztresenosti naselij ureja po urbanističnem programu z lokacijsko dokumentacijo po pre-soji.

KS Duplica — naselja: Bakovnik, Duplica, — število prebivalcev 2.052.

Predlogi:

- ni odgovora na vprašalnik.

Mnenje:

Krajevna skupnost leži v ureditvenem območju Kamnika, v izgradnji je skupina blokov na Bakovniku, trgovina osnovne preskrbe, predvidena pa je izgradnja popolne osemelke, vzgojno-varstvenega zavoda za 120 otrok in PTT centrale.

KS Godič — naselja: Godič, Brezje, Vodice, Kršič — število prebivalcev: 571.

Predlogi:

- Zgornji Godič ob strugi K. Bistrice do betonskega mostu oziroma parc. št.: 499/2, 499/1, 500/1, 500/4, 482, 486, 483/5, 485/5, 428/2, 429, 432, 434, 458, 452, 450, 445/1 k. o. Godič
- Spodnji Godič med potjo 1007 in 1006 in parc. št. 252/1, 244/1
- Kršič, parc. št. 166, 158/1, 965/1, 965/2, 966, 969
- Brezje, počitniške hišice
- razširitev gramoznice v betonarno (Graditelj)

Mnenje:

Po razgovoru s predstavnikom KS ni upoštevan predlog o zazidljivosti Zg. Godiča (ozek pas ob cestnem rezervatu), medtem ko je zazidljivost Sp. Godiča deloma usklajena, ostali predlogi so upoštevani v urbanističnem načrtu.

KS Kamnik — naselja: Kamnik center, Mekinje, Jernovo, Perovo — število prebivalcev: 8382.

Predlogi:

- izgradnja avtobusne postaje
- ureditev prometa v centru
- razširitev pokopališča
- izgradnja blagovne hiše z obratom družbene prehrane
- izgradnja šolskega centra, gasilskega doma, dvorane, telovadnice, dograditev zdravstvenega doma, športnih igrišč ipd.

Mnenje:

Krajevna skupnost zajema območje spomeniško zavarovanega mestnega središča, v izdelavi je detajlnejša urbanistična dokumentacija: revitalizacijski načrt za mestno središče, prometna študija, raziskave lokacij za trgovsko-poslovni, družbeno-kulturni in športno-rekreacijski del centra in zazidalni načrt za Mekinje, v izgradnji bloki ob Kovinarski cesti (BS 2).

KS Kamniška Bistrica — naselja: Stahovica, Sp. in Zg. Stranje, Zagorica, Kregarjevo, Bistričica, Županje njive, K. Bistrica — štev. prebivalcev: 1683.

Predlogi:

- zmanjšanje zazidalnega otoka SS 1 Stranje
- Zagorica, določitev zazidljivih površin
- razširitev pokopališča

Mnenje:

Na osnovi razgovora s predstavnikom KS doseženo soglasje — predlogi so upoštevani v urbanističnem načrtu.

KS Komenda — naselja: Komenda, Potok, Nasovče, Breg, Klanec, Miaka, Podboršt, Gmajnica, Gora, K. Dobrava — štev. prebivalcev 1654.

Predlogi:

- zgraditev vzgojno-varstvenega zavoda
- dograditev popolne osnovne šole
- razširitev pokopališča
- graditev tudi družbenih stanovanj
- povečava zazidljivih otokov v Komendi, Podborštu in Mlaki

Mnenje:

Predlogi so usklajeni z delegacijo krajevne skupnosti in upoštevani v urbanističnem načrtu.

KS Križ — število prebivalcev 381.

Predlogi:

- zazidljive površine na območju Agrokombinata Emona
- povečava zazidljivih površin zahodno od naselja nad cesto Križ—Komenda in južno od ceste Moste—Kamnik

Mnenje:

Na osnovi razgovora s predstavniki KS usklajeni predlogi — povečava zazidljivih površin ob cesti Križ—Komenda, medtem ko je območje Agrokombinata predvideno za razvoj primarnih dejavnosti.

KS Moste — naselja: Suhadole, Zeje — število prebivalcev 1139.

Predlogi:

- razširitev stanovanjskih površin
- Zeje: parc. št. 201/1 k. o. Moste
- Moste: parc. št. 377 do 387 k. o. Moste
- Suhadole: parc. št. 144—154 in 123 k. o. Suhadole

Mnenje:

Dodatno po razgovoru s predstavniki KS dogovor o razširitvi površin v Mostah in Suhadolah z izjemo parc. št. 144—154 k. o. Suhadole (kmetijska zemljišča I. kategorije) in širitve v Zejah (varovalni pas regionalne ceste).

Komunalno podjetje Kamnik: razširitev gramoznice na 12 ha.

Po predlogu kmetijske skupnosti: kmetijska zemljišča I. kategorije zato razširitev ni možna.

KS Motnik — naselja: Motnik, Zg. Motnik, Zajasovnik, Bela — štev. prebivalcev 453.

Predlogi:
— povečanje stanovanjskih površin v k. o. Motnik, parc. št. 560, 540/3, 540/2, 537, 293, 292, 302, 303, 297, 298, 299, 300;

Mnenje:
Vse parcele so nezazidljive (daljnovodni koridorji) z izjemo dela parcel št. 296, 297, 298, 299. Zazidalne površine usklajene po dogovoru s KS v skladu z varovalnimi pasovi.

KS Nevlje — naselja: Nevlje, Vrhpolje, Tučma, Olšev, Poreber, Vir — število prebivalcev 1175.

Predlogi:
— zazidljivost parcel št. 357, 355, 637, k. o. Nevelje in 208/2, 428/2, 429/2 k. o. Tučma
— določitev območja za športna igrišča

Mnenje:
Predlogi so upoštevani — zazidljive površine Soteska — Kavran.

KS Podgorje — število prebivalcev: 637.

Predlogi:
— razširitev stanovanjskih površin
Mnenje:
Predlogi so v urbanističnem načrtu upoštevani, razen parc. št. 37, 36, 30, 414 in 123 k. o. Podgorje (spomeniško zavarovano območje) dodane so nove stanovanjske površine na južni strani po usklajevanju s KS.

KS Pšajnovica — naselja: Pšajnovica, Gabrovica — Raki-tovec — štev. prebivalcev 169.

Predlogi:
— razširitev zazidljivosti po posameznih vaseh
— gradnja počitniških hišic

Mnenje:
Zaradi raztresenosti zaselkov in majhnih potreb po gradnji se ureja po urbanističnem programu z lokacijsko dokumentacijo po presoji.

KS Sela — naselja: Sela, Rožično, Trobelno, Markovo — štev. prebivalcev 423.

Predlogi:
— razširitev površin v naselju Rožično in Podhruška, k. o. Podhruška, parc. št. 428, 132, 438, 440, 427, 497, 135, 494, k. o. Znojile, parc. št. 146/1, 145/2, 144, 145/1

Mnenje:
v k. o. Podhruška ni upoštevana parc. št. 497 (gozdne površine), prav tako vse parcele v k. o. Znojile (izven obstoječih naselij); v urbanističnem redu predvidene zazidljive površine na območju Kavran — Vir.

KS Srednja vas — naselja: Srednja vas, Loke, Podhruška, Potok, Vaseno — štev. prebivalcev 508.

Predlogi:
— razširitev zazidljivih površin v Srednji vasi
— zazidljivost parc. št. 12 in 13/2 k. o. Loke

Mnenje:
Ni odgovora na vprašalnik, razvijajo se naselja Loke, Srednja vas, Potok, Vaseno po urbanističnem redu, predlog upošteva. Predvidena je izgradnja turistično-rekreacijskega centra Vaseno po posebnem programu.

KS Šmarca — število prebivalcev 1027.

Predlogi:
— gradnja vzgojno-varstvenega zavoda
Mnenje:
Po razgovoru s predstavniki KS določa obseg zazidanih otokov z upoštevanjem kmetijskih zemljišč I. kategorije, definiranih spremljajoči program (VVZ, osnovna preskaja) in proizvodne površine.

KS Šmartno — naselja: Šmartno, Buč, Ravne, Gradišče, Sidol — število prebivalcev 671.

Predlogi:
— preureditev stare šole v kulturni dom
— razširitev zazidljivih površin v naselju Šmartno in Buč, parc. št. 80, 691/1, 691/2 k. o. Šmartno

Mnenje:
V urbanističnem redu so upoštevani vsi predlogi.

KS Špitalič — naselja: Špitalič, Jastrobje, Okrog — število prebivalcev 229.

Predlogi:
— določitev zazidljivih površin za naselja Jastrobje in Špitalič

Mnenje:
Po dogovoru s predstavniki KS so predlogi upoštevani in opredeljena zazidalna območja v Jastrobju in Špitaliču.

KS Tunjice — naselja: Tunjice, Tunjiška Mlaka, Laniše, Košice — število prebivalcev 641.

Predlogi:
— nadaljevanje stanovanjske gradnje po naseljih
— razširitev pokopališča
— gradnja vzgojno-varstvenega zavoda

Mnenje:
Po razgovoru s predstavniki KS opredeljen razvoj centralnega naselja Tunjiška Mlaka, kjer se razvija tudi potreben spremljajoči program.

KS Tuhinj — naselja: Zg. Tuhinj, Laze, Češnjice, Cirkuše, Hrib — število prebivalcev 877.

Predlogi:
— dodatne zazidljive površine na parc. št. 335, 329, 240, 241, 245, 252, 265, 893/2 k. o. Zg. Tuhinj in v naselju Laze, parc. št. 1051, 1064, 1063, 1052, 1054, 1069, 1958/1, 2 in 918, 919 k. o. Zg. Tuhinj

Mnenje:
Predlogi so usklajeni s predstavniki KS in upoštevani v urbanističnem redu Tuhinjske doline.

KS Volčji potok — naselja: Volčji potok, Rudnik — število prebivalcev 299.

Predlogi:
— KS ne predvideva večje stanovanjske gradnje v naselju

Mnenje:
Zaradi raztresenosti naselja in majhnih potreb po gradnji se ureja po določenih urbanističnega programa z lokacijsko dokumentacijo po presoji.

KS Vranja peč — naselja: V. Loka, Pavlovče, Vranja peč — število prebivalcev 269.

Predlogi:
— posamične gradnje po naseljih

Mnenje:
Ureja se po določenih urbanističnega programa z lokacijsko dokumentacijo po presoji.

NADALJNI RAZVOJ URBANIZACIJE

Sedanja razporeditev prebivalstva na območju občine Kamnik, kaže naslednje značilnosti?

— najmočnejšo naseljitveno območje predstavlja ožji mestni prostor, ki se razteza v ozkem pasu med Ljubljansko cesto in železnico od mesnega središča do Duplice in

Šmarce; večji del prostora med Ljubljansko cesto in K. Bistrico pa je namenjen proizvodnim dejavnostim;

— močnejša območja za razvoj individualne gradnje so predvsem naseljitvena območja Most in Komende, Stranj ter naselja v Tuhinjski dolini.

Novelacija urbanističnega načrta uveljavlja težnjo po močnejši koncentraciji prebivalstva v prostoru, ki obdaja staro mestno jedro, t. j. na področju Bakovnika, Perovega, Novega trga in Mekinj, kjer je predvidena družbeno usmerjena gradnja z večjo izrabo površin. Centralne dejavnosti, kot so družbeno-kulturni, trgovsko-poslovni in športno-rekreacijski del centra se bodo prav tako razvijale na tem prostoru, ki hkrati predstavlja težišče gravitacijskega območja.

Po podatkih samoupravne stanovanjske skupnosti se je že ob koncu leta 1975 kazal primanjkljaj 300 stanovanj, glede na demografske prognoze do leta 1980, pa se bo stanovanjski primanjkljaj povečal za 900 stanovanj, kar pomeni, da bo v tem obdobju treba zgraditi vsaj 1200 stanovanj.

Srednjeročni plan predvideva izgradnjo družbenih stanovanj na območju Bakovnika (BS 6), Perovega (BS 2) in Mekinj (MS 1). Vzporodno z izgradnjo družbenih stanovanj je predvidena dopolnilna individualna gradnja, predvsem na obrobni območjih mesta na območju Most in Komende in v Tuhinjski dolini.

Zmogljivost stanovanjskih površin:

	Stanovanjska površina v ha	Obstoječe št. preb.	Predvideno št. preb.	Faktor povečanja v %
Ureditveno območje				
Kamnika	279,55	14.352	21.000	146
Ureditveno območje				
Most in Komende	145,10	3.174	4.500	142
Ostala območja	—	6.504	6.750	104
Skupaj občina		24.030	32.250	

Predlagani obseg stanovanjskih površin za celotno območje občine Kamnik sledi dinamiki demografskega razvoja, programom samoupravne stanovanjske interesne skupnosti in potrebam krajevnih skupnosti za srednjeročno obdobje zadošča pa tudi za perspektivne potrebe v skladu s predvideno rastjo prebivalstva na 30—32.000 prebivalcev ob koncu stoletja.

ELEMENTI URBANISTIČNE ORGANIZACIJE

Osnovna urbanistična organizacija se veže na zaključena stanovanjska območja, naseljitvena območja oziroma na območja mesta in občine.

V urbanističnem programu in urbanističnem načrtu smo definirali program, zmogljivosti in površine predvsem za tiste dejavnosti, ki pokrivajo osnovne potrebe prebivalcev. Te dejavnosti smo planirali po veljavnih normativih (šolstvo, varstvo, mirujoči promet); ali pa na osnovi predpostavk in prognoz, ki so jih uveljavili že drugi urbanistični elementi. V grafičnih prilogah so označene konkretne lokacije predvidenih spremljajočih objektov povsod tam, kjer so že definirane (na območjih, kjer poznamo že potrjen zazidalni načrt). Povsod drugod so spremljajoči objekti prikazani shematično oziroma ponazarjamo le potrebno zmogljivost.

Urbanistični načrt podaja v posameznih stanovanjskih območjih potrebne elemente urbanistične organizacije, ki jih je potrebno upoštevati pri podrobnejši urbanistični obdelavi — v zazidalnih načrtih.

Za dejavnosti višje stopnje (strokovno in srednje šolstvo, trgovsko-poslovni, družbeno-kulturni in športno-rekreacijski center) pa uveljavlja urbanistični načrt ustrezne površine.

Program spremljajočih objektov in opreme

Podajamo orientacijski program po stanovanjskih območjih za dimenzioniranje vzgojno-varstvenih ustanov, šolstva, socialnega varstva, športnih in rekreacijskih površin.

Otroško varstvo:

Pri programiranju objektov vzgojno-varstvenih zavodov upoštevamo naslednje predpostavke:

1. število otrok starih od 0—7 let znaša 11,3 odstotka skupnega števila prebivalstva,

2. v sistem organiziranega varstva je potrebno vključiti 70 odstotkov otrok, starih od 0—7 let

3. prostori VVZ za otroke od 0—3 let naj bodo centralizirani.

Na otroka v VVZ predvidevamo 25 kvadratnih metrov površine zemljišča, od česar neto etažna površina 5,8 kvadratnega metra na otroka (bruto etažna površina 8 kvadratnih metrov na otroka), površina igrišča min. 15 kvadratnih metrov na otroka.

Izračun kapacitet:

a) na mestnem ureditvenem območju računamo, da bo število prebivalcev naraslo na 21.000:

— število otrok, vključenih v VVZ je $21.000 \times 11,3 \times 70$ odstotkov = 1660 otrok.

Potrebujemo torej 10 VVZ s kapaciteto 160—170 otrok, ki so mimo dveh obstoječih v centru in na Bakovniku razporejene po naslednjih zazidalnih otokih:

— SS 1 Stranje

— MS 2 Mekinj

— BS 1, 2 Zaprice

— BS 2 Perovo

— BS 3 Novi trg

— BS 6 Bakovnik

— SS 4 Šmarca

— NS 2 Nevlje

b) na ureditvenem območju Most in Komende predvidevamo realizacijo dveh VVZ v Tuhinjski dolini, in sicer v vasi ali Šmartnem in manjšega VVZ v Tunjicah.

Šolstvo:

Osemetka: šolski otroci od 7—15 let predstavljajo v perspektivi 12 odstotkov prebivalstva.

Šolska mreža temelji na:

1. obstoječem stanju šol,

2. predvideni gostoti naseljenosti oziroma številu prebivalcev po posameznih stanovanjskih območjih in

3. osnovnih normativih, pedagoških in urbanističnih izhodiščih za programiranje osnovnih šol:

— idealna kapaciteta šole (13—22 učilnic ali kabinetov za sodobni kabinetni pouk po 30 otrok — 600—700 otrok),

— oddaljenost od stanovanja do šole (praviloma v go-

steje zazidanih predelih naj ne presega radija 600 m, maksimalna oddaljenost 800 m),

— osnovne šole prevzemajo pri dopoldanskem pouku tudi varstvo šolskih otrok (okoli 80 odstotkov, zato morajo biti osemletke zasnovane tako, da omogočajo celodnevno bivanje otrok,

— šoloobveznih otrok v mesnem območju je 12 odstotkov od skupnega števila prebivalstva.

Na učenca v osemletki predvidevamo 25—30 kvadratnih metrov površine zemljišča, od česar neto etažna površina 6,6 kvadratnega metra na učenca (bruto etažna površina 9—9,5 kvadratnega metra na učenca), v obeh primerih je telovadnica že vključena v površino.

Izračun kapacitet:

Računamo, da bo ob prelomu stoletja naraslo število prebivalcev v občini na okoli 30—32.000 prebivalcev. Na ureditvenem območju mesta Kamnik moramo pokrivati potrebe po obveznem šolstvu za prebivalce mesta, Tuhinjske doline, Tunjic in doline Črne (okoli 27.000 preb.) ob upoštevanju, da bodo na izvenmestnem območju še vedno delovale nepopolne podružnične šole.

Razporeditev osnovnih šol:

1. severni del: osnovna šola Stranje zajema učence KS Kamniška Bistrica, Godič in Črna:

— skupno št. prebivalcev: 3500

— šoloobveznih otrok 12 odstotkov: 420 učencev

— kapaciteta obstoječe osnovne šole: 15 učilnic po 30 učencev — 450 učencev

— potrebna površina: 1,20 ha.

Osnovna šola pokriva potrebe po obveznem šolanju tudi v perspektivi.

2. centralni del:

— osnovna šola Franca Albrehta: 17 učilnic

— osnovna šola Toma Brejca: 17 učilnic

Za območje centra, Zaprice, Perovega, Novega trga, Podgorja in Tunjic:

— skupno število prebivalcev: 11.700

— šoloobveznih otrok 12 odstotkov: 1.400 učencev

— kapaciteta obstoj. osnovnih šol: 34 učilnic po 30 učencev — 1.020 učencev

— potrebnih učilnic 1400/30 — 42 učilnic

3. južni del: osnovna šola Duplica za območje KS Duplica, Šmarca, V. potok, Vranja peč, Pšajnovica:

— skupno št. prebivalcev: 6.400

— šoloobveznih otrok 12 odstotkov: 770 učencev

— kapaciteta osnovne šole: 25 učilnic

— potrebna površina: 1,90 ha

— učilnic k obstoječi šoli po etapah.

4. Vzhodni del: osnovna šola Mekinj za območje Mekinj, Jeranovo, Nevlje, Trhpolje in Tuhinjsko dolino:

— skupno število prebivalcev 5800

— šoloobveznih otrok 12 odstotkov: 700

— kapaciteta osnovne šole: 23 učilnic

— potrebna površina: 1,75 ha

Izgradnja nove osnovne šole po etapah.

Gimnazija:

Približno 40 odst. otrok, ki končajo osemletko nadaljuje šolanje v gimnaziji, ki služi širšemu gravitacijskemu območju.

Vsako leto bo v občini Kamnik končalo osemletko okoli 400 otrok, od katerih nadaljuje šolanje v gimnaziji 40 odst. oz. 160 otrok. Pri štiriletnem šolanju potrebujemo gimnazijo s kapaciteto 20 razredov oz. okoli 600 dijakov s površino 1,50 ha.

Šolski center:

Šolski center za usmerjeno izobraževanje je predviden za izgradnjo v srednjeročnem obdobju in je situiran ob Domu za usposabljanje invalidne mladine v zazidalnem otoku 2.

Dom za stare:

Poleg posebnih stanovanj za stare ljudi, ki so praviloma locirana v stanovanjskih soseskah, potrebujemo tudi posebne domove za stare ljudi s popolno oskrbo in zaključenim zemljiščem. Nad 65 let starosti je okoli 7,5% prebivalcev, od teh je 5—10% potrebnih oskrbe in nege v teh domovih. V mestnem ureditvenem območju potrebujemo dom s kapaciteto 140—150 na lokaciji obstoječega doma, kjer je dovolj zemljišča za eventualno razširitev.

Sportne in rekreacijske površine:

so locirane v stanovanjskem območju, ob šolah, ali pa neposredno ob stanovanjskih površinah v funkcionalnih zelenih površinah.

ZAKLJUČEK

Predloženo gradivo daje osnovne smernice za nadaljnji razvoj urbanizacije v občini Kamnik. Pričakujemo aktivno udeležbo vseh nosilcev planiranja v javni razpravi, ki jo bo v času javne razgrnitve organizirala skupščina občine Kamnik, da bi s svojimi prispevki sodelovali pri oblikovanju nadaljnjega razvoja občine in mesta.

Pripravila projektantska skupina Ljubljanskega urbanističnega zavoda:

Boris Novak, dipl. inž. arh.

Darja Horvic, dipl. inž. arh.

Ignac Klemenčič, dipl. geogr.

Beleške:

Kako sodelovati pri načrtovanju obnove varstva starega mestnega jedra Kamnika

Zavarujmo stari Kamnik

Kot je bilo že zapisano in povedano, je načrtovanje obnove in hkratne ohranitve starega mestnega jedra Kamnika odvisno od velikosti meril od sodelovanja vseh. Tako projektanti kot prebivalci, vse vrste interesnih skupnosti in različni uporabniki se morajo zato povezati in čim tesneje sodelovati.

Prvi in tehnično najzahtevnejši del načrtovanja, to je zbiranje osnovne dokumentacije, je že opravljen. Zaradi pomanjkanja prostora je bilo gradivo, žal, lahko le deloma razstavljeno. Tudi prvo sodelovanje načrtovalcev in prebivalcev je že obrodilo sadove. Potekalo je predvsem tako, da so lastniki stavb omogočili študentom arhitekture opraviti vse potrebne meritve in dokumentacijo dejanskega stanja. Rezultat njihovega — lahko rečemo res težkega — dela — je tako podrobna arhitekturna dokumentacija, kakršne nima v celoti zbrano še nobeno mesto pri nas. Če ta dosežek bi lahko omogočil mnogo uspešnejšo obnovo in ohranitev vrednot, ki jih ima staro kamniško mestno jedro, saj poenostavlja načrtovanje obnove zgradb ali njihovih delov. Potrebna niso več dolgotrajna začetna merjenja vsake stavbe, znani pa so tudi že podatki o kakovosti njenih zidov, stropov, strehe itd. ter podobni podatki tudi o vseh likovnih vrednotah, ki so sicer skrite v posameznih stavbah.

Ker je način načrtovanja revitalizacije nov, ne le v praktično strokovnjakov, ampak je potrebno pri-

tegniti zanj tudi prebivalce, uporabnike in druge, je to razmeroma dolga in težka pot. Na prvih javnih obrazložitvah ob razstavi zbranega gradiva je bilo seveda le deloma mogoče pojasniti način in vsebino načrtovanja ter pritegniti k sodelovanju čimvečje število prebivalcev in drugih uporabnikov. To so bila lahko le uvodna pojasnila in prve možne pripombe ter predlogi občanov. Istočasno je teklo preverjanje zbranega gradiva in dopolnjevanje ter zbiranje vseh vrst možnih izhodišč za program bodoče vsebine mestnega jedra. Da bi dokončno pridobili vse možne podatke in da bi res vključili v načrtovanje vse prebivalstvo in uporabnike bodočega novega življenjskega okolja, je treba sprožiti nove vzpodbude.

Načrtovanje revitalizacije kamniškega mestnega jedra je prišlo do tiste stopnje, ko je treba kar najboljše začetni izhodišča, program in omejitve, ki naj bi omogočili popolno obnovo in hkratno varstvo vsega, kar je v njem dobrega in dragocenega. V jeziku urbanističnega načrtovanja bi to preprosto imenovali »program«, v načrtovanju revitalizacije pa so ti pojmi mnogo obsejnejši.

Ce je mogoče pri načrtovanju novega dela mesta predvidevati skoraj vso njegovo vsebino že na podlagi neke širše programske politike in če je mogoče istočasno le za projektantsko mizo začetni celotni načrt življenja ljudi, ki se bodo tja vselili, je tedaj, ko načrtujemo re-

vitalizacijo nekega že gosto naseljenega dela mesta, treba računati predvsem z ljudmi. Upoštevati je treba njihov že ustaljeni način življenja, njihove navade, nje same. Zato brez njihovega sodelovanja v načrtovanju ne moremo zagotoviti resnične revitalizacije. »Program« ali z drugimi besedami vse tisto, kar se bo v bodoče dogajalo v okviru obnovljenega dela mesta, mora temeljiti predvsem na dejstvu, da žive v obravnavanem okolju ljudje, ki se po sestavi ali številu ne bodo bistveno ali vsaj naenkrat ne spremenili in ki bodo ohranili del svojega načina življenja. Vsak izmed njih pa ima tudi svoj pogled na svoje možnosti, kako obnoviti ter obenem ohraniti svoje mesto. Glavni del programa so torej LJUDJE!

Da bi vsem omogočili čim bolj poglobljeno in objektivno sodelovanje v načrtovanju obnove, je

bila pripravljena anonimna anketa, ki skuša zajeti v nekaj osnovnih vprašanjih poglobljene probleme obnove in ohranjanja starega mestnega jedra Kamnika. Anketo so sestavili skupno vsi, ki neposredno sodelujejo v načrtovanju: krajevna skupnost Kamnik, Zavod za spomeniško varstvo in Kranju in Fakulteta za arhitekturo v Ljubljani. Ze v njenem naslovu: ANKETA MNENJ IN PRIPOROČIL ZA UREŠNITVE OBNOVE IN OHRANITVE STAREGA MESTNEGA JEDRA KAMNIKA je povedano, da gre v njeni vsebini predvsem za zbiranje čimširšega mnenja občanov, ki stanujejo ali delajo v okviru starega mestnega jedra Kamnika. Njihova mnenja in priporočila bodo osnova za izdelavo programa bodočega razvoja, v katerem bo podrobno obravnavana vsaka stavba, celo vsak prostor posebej v odnosu do celotnega mesta.

Prav v tako izdelanem načrtu (programu) obnove, kjer bo preverjena možnost vsake stavbe, celotnih delov glede na celotno mesto, je bistvena razlika od dosedanjega načina obnove in ohranjanja Kamnika. Doslej je bilo treba vedno z velikim trudom in pojasnjevanjem iskati trenutne rešitve za vsako stavbo posebej, kar bo mogoče v okviru revitalizacijskega načrta predvidevati že vnaprej. Ker je vse morda povedano preveč strokovno, bom skušal pojasniti idejo z nekaj poljudnimi primeri.

Pregled izkoriščenosti stavb in pripravljenosti lastnikov, da v njih posodobijo ali celo na novo pridobijo sodobna stanovanja, nam bo dal precejšnje število novih stanovaljskih enot, ki jih ne bo potrebno graditi nekje zunaj mesta na še nezazidanih ali celo obdelovalnih površinah. Tako bo mogoče prihraniti nekaj sredstev že s tem, da ne bo treba na novo graditi kanalizacije in druge infrastrukture. Morda bi lahko prišlo celo do namenske uporabe dela sredstev, ki so sicer namenjena za nove gradnje, za obnovo starega dela mesta.

Kot drugi primer bi lahko navedli upravne, trgovske ali druge poslovne in javne prostore, ki jih pač po trenutnih potrebah ali za-

htevah postavljajo mnogokrat tudi zunaj mestnega središča, čeprav bi bilo njihovo najbolj ustrezno mesto prav v njegovem okviru. Ko bomo točno vedeli, kje in kakšno bo mogoče tudi v naprej predvideti imamo v samem središču, devati za vsak lokal in za vsak prostor posebej, čemu naj bi služil in katere dejavnosti ne bi smele biti prestavljene zunaj mesta. Vprašanje je tudi, ali so res pravilno postavljene (bolje: raztresene ...) kulturne ustanove, varstvo in še cela vrsta drugih podobnih dejavnosti, ki bi morale biti prav v samem mestnem središču. Le tako bi namreč lahko predstavljale uspešno celoto in nudile širšemu krogu ljudi (torej ne le prebivalcem samega mestnega središča, ampak MESTU in celo delu okolice) tisti center, ki jih združuje in ki je pogoj za obstoj take SKUPNOSTI, kakršno želimo ustvariti v naši družbi.

Vprašanja so sestavljena tako, da je v njihovem okviru mogoče odgovorjati glede na splošne potrebe v celotnem mestnem jedru ali pa glede na želje in možnosti vsakega posameznika.

doc. dr. Peter Fister

(se nadaljuje)

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KAMNIK

Številka: 364/77

Datum: 15. aprila 1977

Samoupravna enota družbene pomoči

Izvršilni odbor Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik objavlja na podlagi 3. in 11. člena Statuta Samoupravne enote družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu ter Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi Samoupravne enote družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu Stanovanjske skupnosti občine Kamnik

javni razpis

o zbiranju prosilcev-upravičencev za dodelitev najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi Enot družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik.

1. Upravičenci za dodelitev stanovanj so:

- družine in občani z nižjimi osebnimi dohodki,
- mlade družine,
- starejši ljudje in upokojeanci,

2. Pogoji, katere morajo izpolnjevati prosilci:

- družine in občani z nižjimi dohodki:
 - da prosilec za stanovanje nima ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
 - da mesečni dohodki gospodinjstva ne presegajo 1.800.— din na člana,
 - da ima stalno bivališče na območju občine Kamnik.
- mlade družine:
 - da živijo v družinski skupnosti največ do 5 let in da družina doslej še nima ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
 - da ima eden od zakoncev stalno prebivališče na območju občine Kamnik,
 - da se izkaže s pogodbo o namenskem varčevanju za nakup stanovanja ali graditve stanovanjske hiše,
 - da delovna ali druga organizacija enemu od prosilcev jamči, da bo skupaj s prosilec rešila njegov stanovanjski problem v roku sedmih (7) let.
- starejši ljudje in upokojeanci:
 - da prosilec za stanovanje nima ustrezno rešenega stanovanja,
 - da ima stalno prebivališče na območju občine Kamnik.

3. Način vložitve prošnje za pridobitev stanovanja

Prosilec, ki želi dobiti stanovanje, vloži prošnjo na posebnem obrazcu na Samoupravno enoto družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik.

Obrazce za vložitve prošnje dobe prosilci v tajništvu Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik, Kamnik, Cankarjeva 11.

4. Stvilo stanovanj za dodelitev v letu 1977 in rok za zbiranje prošenj

Upravičencem bo Samoupravna enota družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu v letu 1977 v decembru dodelila 25 stanovanj, zgrajenih na Bakovniku in to:

- 12 dvosobnih stanovanj
- 7 enoinpolsobnih stanovanj in
- 6 enosobnih stanovanj

Prosilci morajo vložiti prošnjo na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Kamnik — Samoupravna enota družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu do vključno 30. maja 1977 z oznako »namenska najemna stanovanja«. Predsednik

Izvršilnega odbora
Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik
Franc Jeras, l. r.

PRAZNIK DELA ČESTITAJO

LJUBLJANSKA BANKA — podružnica Kamnik

čestita vsem vlagateljem hranilnih vlog, potrošnikom in vsem občanom ob prazniku dela 1. maju.

LONČARSKA OBRATNA ZADRUGA KOMENDA

Iskrene čestitke ob prazniku dela

MENINA, tovarna pogrebne opreme Kamnik—Šmarca

čestita ob prazniku dela vsem poslovnim partnerjem in vsem delovnim ljudem

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA, OBRAT KAMNIK

čestita vsem delovnim ljudem ob prazniku dela 1. maju

KOMUNALNO PODJETJE KAMNIK

čestita vsem delovnim ljudem ob 1. maju

Vsem gostom in občanom čestita ob 1. maju

GOSTINSKO PODJETJE PLANINKA KAMNIK

Cenjenim gostom se priporoča

MESO KAMNIK

čestita za praznik dela 1. maj svojim odjemalcem in vsem delovnim ljudem

ŽIVILSKA INDUSTRIJA KAMNIK

čestita vsem občanom in poslovnim partnerjem za praznik dela 1. maj

ŽITO LJUBLJANA, obrat Vesna v Kamniku

čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj

Čestitkam za 1. maj se pridružuje

Industrija pohištva STOL KAMNIK

Tekstilna tovarna SVILANIT KAMNIK

čestita vsem svojim kupcem za praznik dela 1. maj in priporoča svoje izdelke:

- frotir brisače
- frotir plašče za dom in plažo
- modne kravate

KEMIJSKA INDUSTRIJA »KAMNIK« KAMNIK

čestita za praznik dela 1. maj in priporoča svoje izdelke:

Razstreliva: praškasta, vodoplastična, metanska, seizmična
Smodniki: rudarski in lovski
Vžigalna vrstica: počasi goreča
Metalurško livarska sredstva: eksotermne mase in posipi, termoizolacijske mase in posipi, ločilci, livni praški
aluminium paste
aluminium prah
Pirotehnični proizvodi za rudarstvo, ognjemete
Plastične folije in izdelke: politilenski rokavi in folija, politilenske vrečke, tiskane in netiskane, polipropilen folija in vrečke, tiskane in netiskane ter nylon folija.

Orbno podjetje USLUGA KAMNIK

čestita ob prazniku dela 1. maju

Iskrene čestitke za praznik dela 1. maj INDUSTRIJSKO PODJETJE ALPREM KAMNIK

priporoča svoje izdelke in usluge:

- izdelovanje in montaža oken, vrat, vertolovov, pregradnih sten, fasad itd. iz aluminija
- opremo za samopostrežne in klasične trgovine vseh vrst
- stavbno ključavničarstvo

ZARJA, obrtno in montažno podjetje Kamnik

čestita za praznik dela 1. maj in priporoča usluge v svojih obratih.

Priporočamo:

- elektroinstalacijska dela,
- kovinsko-instalacijska,
- vodovodno-instalacijska,
- kovinsko-konstrukcijska
- kleparska, pleskarska, slikarska in steklarska dela

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »GRADITELJ«

Kamnik, Maistrova 7

čestita za praznik dela 1. maj in se priporoča za naročila vseh gradbenih del

TITAN, tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik, n. sol. o.

proizvaja:

- fitinge črne in pocinkane
 - navadne in varnostne ključavnice s cilindričnimi vložki za stavbno in pohištveno mizarstvo
 - ulitke in temperne litine za avtomobilsko, elektro in strojno industrijo
 - motorne mesoreznice
 - druge proizvode za široko potrošnjo
- Občanom in delovnim ljudem čestita ob prazniku dela

KEMIČNA INDUSTRIJA »DONIT« Medvode, z n. sol. o.

TOZD Kamnik

čestita ob prazniku dela 1. maju

Proizvodni program:

TOZD SVIT

- elektroinstalacijski materiali, dekorativna keramika
- TOZD »TRIVAL«
- čistila za gospodinjstva in avtomobile, brusne in polirne paste, lepila za gradbeništvo, industrijo, obrt in široko poročno,
- DONOLIT — tekoča plastika za zaščito garaž, balkonov, silosov, skladišč in proizvodnih prostorov

KOČNA, trgovsko podjetje na veliko in malo

čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj.

RUDNIK KAOLINA ČRNA KAMNIK

čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela 1. maj

Kako pridobiti mlade aktiviste

Cepprav je takoj po 9. kongresu ZSMS leta 1974 stekla široka akcija reorganizacije mladinskih organizacij v osnovne organizacije ZSMS, v marsikateri mladinski središčni delo se ni zaživelo v svoji polni moči. Ali pa je zaživelo, pa je začetna zagnanost kmalu popustila in po končanem mandatnem obdobju se je novo vodstvo moralo spoprijeti

z nalogami, ki bi jih morali rešiti že njihovi predhodniki. Neredko opazimo, da je neadekvatnost osnovne organizacije zapustila boleče posledice, med njimi tudi to, da je marsikateri mladinec, prej član ZSMS, začel skeptično gledati na mladinsko aktivnost. Takšne je včasih težko vključiti nazaj v delo mladine.

Osnovna organizacija ZSMS

Kemijske industrije Kamnik — KIK — je v pokongresnem obdobju živovarila. Izpolnjevali niso celo osnovnih nalog — sklicovanja sestankov. Z občinske konference SZMS Kamnik so dobili kritiko in izbrali so iniciativni odbor, ki je bil zadolžen, naj ponovno konstituirajo osnovno organizacijo v tem podjetju. Septembra lanskega leta so izvolili novo vodstvo in izdelali pravila in program dela.

O uresničevanju tega programa in o problemih, s katerimi se ob svojem delu srečujejo mladi iz te osnovne organizacije, sem se pogovarjala s člani koordinacijskega sveta OO ZSMS Venčeslavom Oberstarom (predsednik), Brankom Skubicem, Dragico Svetic, Jožem Gradiškom in Mileno Movern.

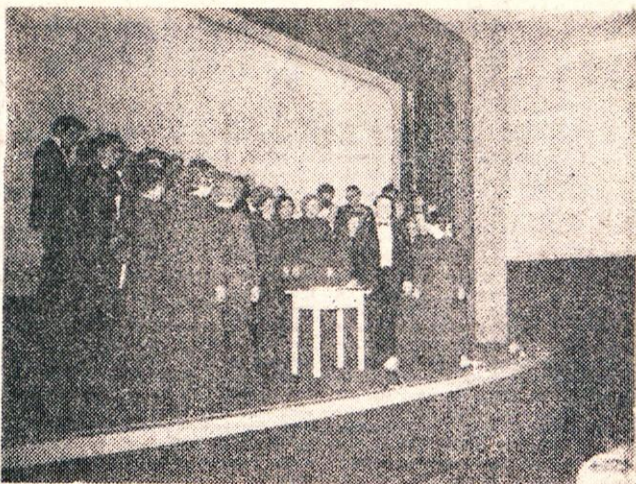
V Kemijski industriji Kamnik sta pravzaprav dve osnovni organizaciji ZSMS (Skupne službe in TOZD 1) ter aktiv ZSMS (TOZD 2). Njihovo delo povezuje koordinacijski svet. Vsa mladinska organizacija šteje 44 članov ZSMS, kar je malo, če upoštevamo, da je v tem podjetju zaposlenih 180 mladih. Le 15 članov je tudi vključenih v Zvezo komunistov.

Mladi se srečujejo predvsem s problemom, kako pridobiti druge mladince, da bi se vključili v ZSMS in se tako vključili v delo mladine. Organizirali so že nekaj akcij. V okviru podjetja je srečal marca stekla enodnevna delovna akcija čiščenja okolja, ki se je udeležilo dvajset mladincev. Očitno so delovne akcije tisto področje mladinske dejavnosti, ki je mlade v tem podjetju najbolj pritegnilo. Udeležili so se tudi akcije zgraditve trim steze na Zaprakah, en mladinec pa je sodeloval na mladinski delovni akciji Posočje. Druga oblika njihove dejavnosti so športna tekmovanja. Konec februarja so v okviru podjetja organizirali mladinsko prvenstvo v namiznem tenisu, ki pa je bilo žal slabo obiskano. Madi se očitno za šport ne zanimajo v takšni meri, kot od njih pričakujemo, posebno ko imajo vsak tork in četrtek na voljo mize za namizni tenis. Vseeno so se aktivno vključili v letošnje majske igre, organizirali pa so tudi sindikalno prvenstvo v smučanju.

Skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami v podjetju so pripravili proslavo ob 30-letnici vojne industrije, aktivno pa sodelujejo še pri pripravi vseh akcij ob 125-letnici ustanovitve tovarne.

Kljub temu je problem nezainteresiranosti drugih mladincev še vedno na programu in njegova razrešitev je prioriteta naloga. Nikakor ne moremo za njihovo nezainteresiranost kriviti slabega obveščanja, saj v tovarniškem glasilu Informacije redno izhajajo članki o delu mladinske organizacije. Najbrž je neadekvatnost ostalih posledica neaktivnosti prejšnjega vodstva. In konec koncev — mladinska organizacija v KIK nima izdelanih komisij, ki bi pokrivala posamezna področja. Vemo pa, da je prav v posameznih komisijah včasih aktivnost mladih najbolj živa.

SONJA HRIBOVSEK

Znani učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« prireja ob letošnji stoletnici rojstva nadse uspešnega slovenskega učitelja glasbe, pevovodje in skladatelja Emila Adamiča številne koncerte v raznih krajih Slovenije. Njihovi nastopi pa se vrstijo tudi ob spominskih obeležjih znanih slovenskih skladateljev.

V Kamniku je učiteljski zbor priredil dva koncerta 15. aprila v kinu »DOM«, kjer so se v popoldanskih urah predstavili šolski mladini, zvečer pa drugim ljubiteljem slovenske narodne in umetne pesmi. Pevce in njihovo ubrano petje pod vodstvom dirigenta Branka Rajšterja so poslušalci toplo sprejeli.

M. Jančar

Sela: Največ za kulturni dom

Zaradi velikih stroškov pri dograjevanju kulturnega doma na Selih so morali opustiti mnoge druge nujne naloge. Predvsem niso mogli pričeti akcije za ureditev in zboljšanje preskrbe z elektriko. Tu di pota so trpela zaradi tega.

Za dograjevanje kulturnega doma so porabili 148.004 din, za vzdrževanje cest 43.641 dinarjev, za CZ in SLO 879 din, prispevek za TP pa je znašal 22.000 din, drugi drobni izdatki in funkcionalni stroški so znašali 2.118 din.

Krajevna skupnost Sela je imela v preteklem letu skupno 259.373 din dohodkov. S samoprispevkom so zbrali 95.062 din, delovne organizacije so po samoupravnem sporazumu prispevale 20.988 din, občinski proračun je dal 50.055 din, iz preteklega leta pa so imeli prihranjenih 90.674 din za kulturni dom in druge nujne potrebe.

Krajevno skupnost v glavnem sestavljajo nestrnjena naselja, zaradi česar imajo široko mrežo cest do naselja, vsa pa so bolj ali manj v hribovitih predelih ter zahtevajo več vzdrževanja. Zaradi tega so bili občani na svojem zboru konec meseca januarja mnenja, da bo kljub velikim drugim potrebam nujno nameniti nekaj več za ceste. Po mnenju občanov je še najslabši odsek občinske ceste I. reda od Sel do Podhrške. Ta del ceste pa je tudi najbolj obremenjen. Sredstva za to cesto je do sedaj zagotavljal občinski proračun v omejenih zneskih, slabo pa jo je vzdrževalo komunalno podjetje Kamnik.

Občani so izrazili nezadovoljstvo zaradi črnih gradenj počitniških hišic na območju krajevnih skupnosti, medtem ko imajo občani za legalno gradnjo stanovanjskih hiš skoraj nepremostljive težave. Pri črnih gradnjah počitniških hišic bi morala ukrepati gradbena inšpekcija, potrebno gradnjo stanovanjskih hiš pa bi morali občinski organi podpirati in omogočiti lažjo pot do gradbenih dovoljenj. Občani so izrazili nezadovoljstvo zaradi počasnega poslovanja občinskih služb, ki pozno odgovarjajo na vloge občanov ali pa sploh ne odgovore.

ml.

Zbor občanov je potrdil tudi plan krajevnih skupnosti za leto 1977, toda o tem kaj več ob drugi priliki. ml.

Prvomajska nagradna brzoturnirja in simultanka v Komendi

Občinska šahovska zveza Kamnik in šahovski klub Komenda bosta 1. maja priredila nagradna brzoturnirja za člane in mladinke posamezno ter simultanko mojstra Germeke s pionirji kamniške občine. Šahovski prireditvi bosta v počastitev:

- 1. maja, praznika vseh delovnih ljudi,
- 85. rojstnega dneva tovariša Tita,
- 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ,

— praznika občine Kamnik, — meseca športa »Komenda 77«.

Začetek turnirjev bo 1. maja ob 9. uri v dvorani prosvetnega društva v Komendi. Organizator bo sprejemal prijave neposredno pred začetkom turnirjev, in sicer do 8.45 ure.

Simultanka mojstra Germeke s pionirji kamniške občine bo v soboto, 30. aprila ob 15. uri.

S. LAH

Urejevanje vasi

Dejavnost krajevnih skupnosti Moste je bila tudi v preteklem letu predvsem usmerjena v urejanje svojih vasi. Za vzdrževanje cest in asfaltiranje so porabili 270.821 din. Ob tem pa so uredili tudi tri avtobusna postajališča in prostor pred gasilskim domom v Mostah. Za vsa ta dela so občani sami prispevali 70.000 din in opravili skoraj vse prevoze gramoza iz gramoznice. Za vzdrževanje javne razsvetljave so porabili 65.388 din, za predvideno gradnjo zbiralnice za mleko so odkupili zemljišče in pripravili gradbeni načrt. Gradnjo bodo izvedli v letošnjem letu, če ne bodo spet naleteli na ka-

ke administrativne ovire. Za delovanje društev so prispevali 24.553 din, šoli Moste so dali 27.267 din za ureditev šolske kuhinje in igralnega odra. Krajevni skupnosti so dali 10.000 din za vzdrževanje skupnega pokopališča. Funkcionalni stroški so znašali 8.241 din.

Od skupnih dohodkov 585.819 din, kolikor jih je imela KS v preteklem letu, je bilo porabljenih za opisa na dela 451.850, ostanek 133.964 din pa je namenjen za gradnjo zbiralnice za mleko in financiranje drugih nalog v letošnjem letu.

Na zboru občanov so vaščani Suhadol naročili svetu KS, naj se zavzame za napeljavo telefona v Suhadole, od občinske sanitarne inšpekcije pa, naj zahteva ukrepe proti tistim, ki spuščajo odplake v opuščeno strugo Pšate in s tem ogrožajo zdravje prebivalstva ter one. snažujejo okolje. Moščani so se zavzemali tudi za organiziran odvoz smeti in odpadkov. O tem se bo svet KS dogovarjal s komunalnim podjetjem Kamnik. Zanimali pa so se tudi, kdaj bo sprejet nov urbanistični načrt za območje KS Moste. ml.

Tudi gasilci bomo praznovali!

Na strokovnem posvetu tehničnega vodstva gasilskih društev smo sestavili in sprejeli načrt dela in proslav za letošnje letošnje proslave bodo še posebno slovesne, saj bo mo počastili 85. rojstni dan predsednika republike tov. Tita ter 40 let njegovega prihoda na čelo KPJ in še 40-letnice ustanovitve KPS.

Vse gasilske enote bodo delovale in tekmovale po razpisu Gasilske zveze Slovenije. Vodstvo tekmovanja ter ocenjevanje bo vodil štab obč. gas. zveze Kamnik. Glavna gasilska tekmovanja bodo v soboto, 4. 6. 77, v Kamniku za industrijske gasilske čete, ženske in moške enote ter mladino in pionirje. V nedeljo, 5. 6. 77, pa bo tekmovanje moških enot vseh teritorialnih gasilskih društev. Skupaj bo tekmovalo skoraj 600 gasilcev. Spominske diplome in pokale bo podelila gasilska zveza.

Slovesno bomo izročili svo. Jemu namenu tri nove gasilske domove. V Stranjah bo ta slovesnost v okviru kratkega praznika 12. 6. 1977. Na Duplici bo 23. 7. 77 ob dnevu vstaje slovenskega naroda. V Tujnicah bo enaka slovesnost 28. 8. 77. Mlado gasilsko društvo Špitalič bo 19. 6. 77 prevzelo novo gasilsko vozilo kombi za prevoz gasilcev in orodja. Glavna letošnja gasilska prireditve bo v okviru občinskega praznika v nedeljo, 31. 7. 77, v Kamniku. Ta dan bo gasilsko društvo Kamnik praznovalo 95. obletnico obstoja z gasilsko parado, slovesnim prevzemom nove avto cisterne TAM 110 T 10 ter z gasilskim slavljem.

Pri gradnji gasilskih domov so gasilci opravili 25.000 prostovoljnih delovnih ur. Financiranje se je bilo s pro-

stovoljnimi nabiralnimi akcijami, dotacijami Sob Kamnik in DOZ preko občinske gasilske zveze, krajevnih skupnosti in povsod, kjer se je dalo dobiti denar za nakup materiala. Pot do dožidave gasilskih domov ni bila lahka kakor tudi ne do nakupa novih avtomobilov. Gasilci smo večkrat ugotavljali, da gremo prepočasno s svojim razvojem in zastajamo za tehničnim napredkom naše industrije. Upajmo, da nam bo glede tega vsaj delno pomagala ustanovljena samo. upravná interesna skupnost za varstvo pred požari.

Na vse slovesnosti vabimo že sedaj ne samo gasilce, ampak tudi druge občane, da bi skupno čimbolj slovesno proslavili in manifestirali našo enotnost ter povezanost z našim vodstvom pod predsedstvom tov. Titom.

BERLEC JOŽE

V Šmarci bi morali urediti...

Živim v Šmarci pri Kamniku. V vasi je nova trgovina, star kulturni dom in veliko hiš. Hiše so vzdrževane, nekatere pa propadajo in se dušijo v neredu in umazaniji. V vasi sta dve tovarni: Menina in obrat podjetja Kamnik. V Menini izdelujejo pogrebno opremo, v podjetju Kamnik pa plastiko. Reka Kamniška Bistrica pa je umazana, ob njej je zbirališče odpadkov. Tako ne bi smelo biti. Če bi bila predsednik mladinske organizacije, bi moral vsak mladinec poskrbeti za čistočo in red v vasi. Pomagali bi očistiti okolico reke in kulturnega doma. Ko bi odstranili vse odpadke in popravili kulturni dom, bi zasadili ob njem drevesa in naredili igrišče in peskovnik. Postavili bi klopi, kjer bi sedeli stari in mladi. Vse delovne organizacije naj bi spoštovale zakon, ki prepoveduje spuščanje odpadkov v reke in plinov v zrak. Vsaka tovarna bi morala imeti čistilne naprave. Če bi se to uresničilo, bi bili občani zelo veseli in bi bolje pazili na tisto, kar imajo. Spet bi se lahko sprehajali ob reki, poleteli pa bi se v njej tudi kopali. Vsi otroci in starši bi obiskovali igrišče ob kulturnem domu.

Vse to bi v naši vasi lahko naredili, da bi bila lepo urejena.

ADA HUMAR, 8. c.

Večji promet - manj nesreč

Pri obravnavanju družbene samozastite kot najširšega sistema varovanja pridobitev NOB, samoupravnega socialističnega sistema, družbenega in zasebnega premoženja idr., ne moremo in ne smemo mimo analize dogajanj na področju prometa, javnega reda in miru, kar vse tudi odločilno vpliva na varno počutje občanov in delovnih ljudi. Če primerjamo podatke s področja prometa in javnega reda in miru v letu 1975 in lani, smo sorazmerno lahko zadovoljni, čeprav ugotavljamo, da bo za ugodnejše rezultate potrebno storiti še marsikaj. Za večjo varnost na cesti, za boljše gospodarjenje z družbenim premoženjem, za varnejše počutje občanov sploh, naj bi bili dolžni skrbeti samo organi odkrivanja, pregona in sojenja ter postrežena kaznovalna politika, pač pa v prvi vrsti občani sami. Kdo drugi bo laže zaščitil družbeno ali zasebno premoženje kot delovni človek in občan sam. Brez prave prometne vzgoje vseh udeležencev v cestnem prometu, predvsem predšolske in šolske mladine, brez zavesti voznikov, da na cesti niso sami, ne bomo deležni rezultatov, kakršne si želimo.

V Kamniku se je v letu 1976 povečalo število motornih vozil v primerjavi z letom 1975 za 9 odstotkov. Na kamniških cestah, ki se bistveno niso izboljšale, se premika 7826 samo v Kamniku evidentiranih

vozil. Temu številu je seveda potrebno prišteti še vsa tista vozila, ki vozijo v tranzitnem prometu ali pa prihajajo v Kamnik od drugod. Najbolj se je povečalo število osebnih avtomobilov, in to za 16 odstotkov; v Kamniku jih je bilo leta 1976 registriranih 4880. V istem primerjalnem obdobju se je število voznikov povzpelo na 6670, kar pomeni povečanje za 9 odstotkov. Pri tem imajo največji delež vozniki kmetijskih traktorjev — 60 odstotkov in vozniki »B« kategorije — povečanje za 9 odstotkov. Število voznikov se je povečalo za 14 odstotkov, čeprav jih je v skupnem številu voznikov »le« 1759. Da bo število voznikov v prihodnjem obdobju še večje, pričaja dejstvo, da ima AMD Kamnik v svoji avto šoli za sedenih že nekaj tečajev naprej. Po njihovih podatkih imajo tečaje zasedene do meseca junija.

Glede na število vozil, na stanje cest in prometno situacijo v Kamniku je zato razveseljivo dejstvo, da se je v letu 1976 glede na leto 1975 zmanjšalo število prometnih nesreč za 5 odstotkov. V letu 1975 smo zabeležili 103 prometne nesreče, lansko leto pa je bilo 98 prometnih nesreč. Tudi posledice prometnih nesreč so bile manjše. Ilustracija v številkih: 1975 — 144, 1976 — 132. Nič kaj razveseljivo dejstvo ni, da je zaradi posledic prometnih nesreč izgubilo življenje 5 ljudi, medtem ko je bilo leta 1975 6 žrtev ceste. Po številu hudih telesnih poškodb sta si primerjani leti skoraj enaki 52 — 51.

Ureditev cestnega prometa v naseljih, predvsem pa v Kamniku, ne rešuje tudi podatke, da se je pri povečanem prometu, povečalo tudi število prometnih nesreč v naselju, in to za 13 odstotkov, število posledic teh nesreč pa za 18 odstotkov.

Precej bolj je stanje pri prometu zunaj naselij, kjer je bilo za 46 odstotkov manj posledic pri 32 odstotkov manjšem številu prometnih nesreč. Tudi teža prometnih nesreč v naseljih raste, saj se je število težjih telesnih poškodb v naselju povečalo za 32 odstotkov, zunaj naselja pa zmanjšalo za 42 odstotkov.

Med udeleženci pri prometnih nesrečah so si vozniki osebnih avtomobilov, pešci in kolesarji zelo blizu. Podatki kažejo naslednjo podobno: voznikov osebnih avtomobilov 30, pešcev 29 in kolesarjev 25.

Najbolj nesrečni mesec v lanskem letu je bil september, ko se je zgodilo 15 prometnih nesreč, po dnevih prednjači sobota z 21 nesrečami, po urah pa čas od 14.—15. ure z 10 nesrečami in od 23.—24. ure z 9 nesrečami.

Ceprav v letu 1976 med povzročitelji prometnih nesreč ne najdemo otrok do 14. leta, bo potrebno več storiti na področju prometne vzgoje v VVZ in šolah ter najti tudi tu potrebna sredstva za prometno-vzgojne pripomočke, ki jih danes v vseh šolah primanjkuje. Celotna družba, predvsem pa starši, so vsekakor zainteresirani, da otrok pride in odide iz vrta ali dijaškega doma ter iz šole zdrav in nepoškodovan.

Ob do sedaj navedenih podatkih je prav, da se zamislimo vsi udeleženci.

K. F.

Kdo je pristojen in kdo bo opravil?

Pred najmočnejšo denarno in blagovno hišo sredi Kamnika že več let ležijo trije na zelenico prevrtni kamniti stebri nekdanje lepe ograje. Nihče se ne zmeni zanje, nikogar ni, ki bi jih postavil nazaj ali odpeljal. Tako leže, polagoma razpadajo in se vtapljajo v zelenico, predvsem pa opozarjajo mimoideče na zanikrnost in slab odnos do okolja.

Občani se sprašujemo, ali res ni nikogar, ki bi kaj ukrenil ali naložil upravljalcem zemljišča in zgradbe, naj jih postavijo nazaj ter uredijo ograjo ali pa jih odpeljejo. Zdi se nam, da bi pri tem morala posredovati okrepljena komunalna služba ali zavod za spomeniško varstvo, katerega predstavniki si tako prizadevajo, da bi odslužene starine v mestu spet zaživele. Očitno pa je to zanje »prevelika« malenkost.

L. M.

ženci v cestnem prometu, predvsem takrat, ko se na cesti pojavijo. Marsikatero prometno nesrečo bi lahko preprečili, če bi manj vztrajno pritiskali na plin pri vožnji motornega vozila, če bi upoštevali cestno prometne znake, pravočasno nakazovali spremembo smeri vožnje, upoštevali prehode za pešce, čeprav se v tem času komajda še poznajo, če bi se pred prehajanjem preko ceste prej prepirali, ali je prehod možen in varen itd.

Kljub postreženi kontroli in postreženi kaznovalni politiki je ALKOHOL SE VEDNO MED POGLATIVNIMI VZROKI PROMETNIH NESREČ in zavzema četrto mesto med povzročitelji prometnih nesreč, med vzroki kršitev javnega reda in miru pa krepko prednjači. V letu 1976 je bilo opravljenih 35 radarских kontrol prometa, mandatno kaznovanih 1034, opozorjenih pa 1626 voznikov motornih vozil in kolesarjev. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola je, za najmanj 3 mesece, ostalo brez vozniškega dovoljenja kar 223 voznikov, zaradi vožnje brez vozniškega izpita pa je bilo izrečenih 143 ukrepov prepovedi izdaja vozniškega dovoljenja. Torej nič kaj razveseljivi podatki, na katerih izboljšanje lahko vpliva le in samo človek.

Na področju obravnavanja kaznivih dejanj se situacija v letu 1976 glede na leto 1975 ni bistveno izboljšala, saj beležimo v lanskem letu 251 kaznivih dejanj za odstotek manj kot leto prej. Med KD prednjačijo vlomi, ki jih je bilo lani kar 57 ali 78 odstotkov več kot prejšnje leto, tatvine, po številu 52 — enako kot leta 1975. S tega področja — področja JRM moramo omeniti še 21 goljufij, 4 primere nevestnega poslovanja, 3 uboje, 5 primerov posilstva in 3 primere razpečevanja in napeljevanja na uživanje mamil, kar iz leta v leto predstavlja vedno večje družbeno zlo, ki pa sega včasih vse premalo zavedamo.

Javni red in mir smo skušali spraviti v družbeno sprejemljive okvire z zakonom o prekrških in z občinskimi odloki o javnem redu in miru leta 1976. Kljub široki razpravi o imenovanem odloku beležimo v lanskem letu 372 registriranih prekrškov zoper javni red in mir, kar je sicer za 17 odstotkov

manj kot leto prej. Zalostno pa je dejstvo, da je v 240 primerih botroval prekršku ALKOHOL. Največ prekrškov je bilo storjenih v gostinskih lokalih, in to 169, sledijo prekrški na ulici 131 in v stanovanjih 59. Čeprav je bilo kaznovanih 15 gostinskih delavcev zaradi točnje alkoholičnih pijač vinjenim gostom, v nekaterih naših gostinskih lokalih še vedno dobijo alkoholno pijačo, kljub temu, da si že dober »okajene«. V takih primerih imajo potem največ dela delavci milice, gostinci pa ne toliko ekonomskega efekta, kot škode zaradi razbitih kozarcev, uničenega inventarja in odhoda mirnih gostov, ki si raje poiščejo mirnejši in primernejši lokal.

Med kršilci javnega reda in miru jih je največ starih nad 25 let — teh je bilo med vsemi kršilci v lanskem letu 158. Žal tudi za leto 1976 ugotavljamo, da je med kršilci kar 58 povratnikov, to je tistih, ki jim je kršitev JRM toliko pri srcu, da se morajo večkrat na leto zgledati pri sodniku za prekrške. Med kršilci javnega reda in miru je tudi 50 takih, ki sicer niso zaposleni in jim je edino delo zaposlovanje milicnikov in sodnika za prekrške ter vznemirjanje občanov, ki si sicer želijo mirnega in normalnega življenja. Najpogostejše kršitve javnega reda in miru so po številu kršitev: prepripi in nedostojno vedenje, pretepi, predrzno obnašanje, igranje na srečo, klateštvo itd.

Kljub nekaterim nerazveseljivim podatkom lahko zaključujemo, da si je družbena samozastita pričela utirati pot med občane in delovne ljudi, da pa bo potrebno še precej dela na področju osvetečanja ljudi, česar pa ne bomo dosegli le s postreženimi ukrepi in kaznovano politiko, pač pa s širokim informiranjem o pomenu in vlogi družbene samozastite, s konkretnim obravnavanjem konkretnih družbenih problemov in iskanjem načina za njihovo odpravo. Za to delo niso zadolženi samo organi za notranje zadeve, sodišča, sodniki za prekrške in drugi člani pregona, pač pa tudi krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva, širša družbenopolitična skupnost in vsi občani.

-maj

Zbiranje denarja

Krajevna skupnost Križ je letos prvič sestavila svoj zaključni račun, kajti ustanovljena je bila leta 1975, samostojno finančno poslovanje pa je prevzela s 1. 1. 1977.

Zaključni račun, ki so ga obravnavali na zboru občanov, kaže, da so vsa sredstva namenili za gradnjo kanalizacije, le najnujnejše izdatke krijejo iz tekočih dohodkov.

Gradnja kanalizacije je za naselje Križ nujna, vendar pa bo brez solidarnostnega združevanja sredstev le preveč lik zaloga, čeprav so občani poleg posebnega samoprispevka pripravili tudi pristojevo delati in dati še pose-

bne prispevke, ko bo gradnja v teku.

Krajevna skupnost je ime. la v preteklem letu skupno 119.556 din dohodka, od tega 86.586 din iz krajevnega samoprispevka; 18.656 so prispevale delovne organizacije po sporazumu, občinski proračun je prispeval 12.486 din, bančnih obresti pa je bilo 1.827 din. Posebni krajevni samoprispevek za gradnjo kanalizacije, ki so ga spreje-

li občani na referendumu, se zbira na posebnem tekočem računu.

Lanskoletne izdatke je krajevna skupnost omejila le za najnujnejše potrebe in so znašali 10.281 din za vzdrževanje jave razsvetljave in pluzenje vaških poti ter funkcionalne izdatke.

Krajevna skupnost bo v letošnjem letu ponovno vložila vlogo za prispevek iz solidarnostnega sklada pri gradnji kanalizacije, in pričakuje, da bodo njene potrebe vsaj deloma upoštevane.

ROMAN LOŽAR, 5. e

SVILANIT - KAMNIK

tekstilna tovarna

razglaš

prosta delovna mesta:

1. 1 delovno mesto VODJE KAPITALNE IZGRADNJE v TOZD FROTIR

Pogoji:

a) višja šola gradbene ali strojne smeri s 4-letno ustrežno prakso ali

b) srednja tehniška šola gradbene ali strojne smeri z 8-letno ustrežno prakso

in poznavanjem investicijske opreme in zakonodaje s področja investicij. Poskusno delo 90 dni.

2. 1 delovno mesto TEHNIK TEHNOLOG v TOZD FROTIR

Pogoji:

Tehniška srednja šola — tkalske smeri s 4 do 8-letno ustrežno prakso ter priučevanje po programu za mojstre vzdrževalce. Poskusno delo 60 dni.

3. 1 delovno mesto KLJUČAVNIČAR ZA TKALSKE STROJE v TOZD FROTIR

Pogoji:

Poklicna šola za strojne ključavničarje z 1 do 4-letno ustrežno prakso in poznavanjem delovanja tkalskih strojev. Poskusno delo 60 dni.

Kandidati morajo imeti pravičen in ustvarjalen odnos do samoupravljanja.

Osebnih dohodkov po pravilniku o nagrajevanju osebnih dohodkov v delovni organizaciji.

Vloge z dokazili o strokovnosti sprejema kadrovsko-socialni oddelek delovne organizacije 8 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnih mest.

Varujmo našo divjad

Divjad naših gozdov in polj, zlasti srnjad, je zaradi dolge slabe zimske prehrane sedaj, v spomladanskem času, zelo podvržena raznim boleznim in splošni oslabelosti, ter je manj odporna. Tudi urna ni tako kot čez poletje, ko je dobre paše v izobilju. Posebno težko se gibljejo breje srne, ki bodo začele vsak čas polegati mladiče.

Najbolj so v spomladanskem času srnjadi pa tudi zajcem nevarni poleg drugih preganjalcev potepuški psi. Se bolj pa so v nevarnosti mlade srnice in zajčki, ki se ne morejo reševati z begom, temveč se skušajo prikriti v goščah, kjer jih psi s svojim ostrim vohom kmalu najdejo. Zato di tega je izguba mladičev teh dveh vrst divjadi tudi največja.

Lovci, ki smo predvsem gojitelji divjadi, prosimo in opozarjamo vse lastnike psov, naj jih ne puščajo samih nenadzorovanih v gozdove in na polja. Škoda, ki jo napravijo nenadzorovani psi na divjadi v prosti naravi, je naravnost velika. Saj v vsaki lovski družini najdemo lovca na desetino raztrganih srn, da o mladih žalcih niti ne govorimo, ker jih psi ponavadi požoro.

Lastniki psov so po zakonodaji in v vsaki lovski družini odgovorni za škodo, ki jo njihovi psi napravijo divjadi. Kazni so stroge, razen tega pa imajo loski čuvaji in lovci pravico in dolžnost pokončati psa, ki se brez nadzorstva klati po lovišču. Za to ce je to neprijetna, toda nujna stvar, če hočemo preprečiti uničevanje divjadi.

Lovske družine in vsi lovci v naši občini se zato obravčamo na vse lastnike svojih štirinožnih prijateljev, da jih puščajo na prosto le pod nadzorstvom

ml.

M. L.

Če bi bil arhitekt

Starem gradu bi popravil obzidje, uredil prostore za počitek in boljše okrepčevalnico. S Starega gradu bi postavil smučarsko progo in sedežnico. Tudi znamenitosti v cerkvah bi obnovil.

Sedaj pa novi del. Glavni problem bi bil, kako ohraniti čistočo. Vse te tovarne bi morale imeti čistilne naprave. Okoli tovarn bi morale biti zelenice s parkiršči. Postavil bi tudi otroška igrišča. Zgradil bi stolpnice. Krasiti bi jih morali okrasno

drevje in velike zelene površine. Reka Kamniška Bistrica bi morala biti zelo čista. Treba bi ji bilo očistiti strugo. Vajno pa ne bi smele iztekati tovarniške odplake. Šola bi morala stati nekje med novim in starim delom. Kamniško obvoznico bi naredil najmoderneje. Nekaj pred Kamnikom bi cesto speljal v velik predor, ki bi potekal pod Kamnikom. Tako bi jaz uredil Kamnik, če bi bil arhitekt.

ROMAN LOŽAR, 5. e

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega dragega moža

JOŽETA LAJLERJA

se iskreno zanavljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, posebno pa sosedom in sovaščanom, za pomoč, poklonjene vence in cvetje. Iskrena zahvala doktorju Staretu za njegovo zdravljenje in obiske ob njegovi bolezni. Iskrena zahvala vsem prijateljem, znancem in častiti duhovščini, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti

Zalujoča žena Marija

Bistričica, dne 17. aprila 1977

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

JANEZA KOŽELJA

se prisrčno zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili sožalje, poklonili cvetje in nam pomagali ob težkem trenutku. Posebej se zahvaljujem sindikalni podružnici Rudnika kaolina Črna, soferjem podjetja »Kamnik«, delavcem Metalke Kamnik in sosedom

Hčerka Marija v imenu žalujočih

Stahovica, Kamnik, Županje njive, Črnomelj, Düsseldorf, Birken Weg, 27. marca 1977

V okolici Kamnika (do 50 km) kupim zazidljivo parcelo. Ponudbe pod naslov: VERA GUTMAN, Ljubljana, Kocjanova 1.

ZAPOSLENO DEKLE, čisto in pošteno, dobi ogrevano sobo s posebnim vhodom in tušem za 2-krat tedensko pomoč. — Šmarca 85 c.

Vljudno obveščamo stranke, da sprejemamo oblačila za kemično čiščenje na dveh mestih z različnim delovnim časom:

— sprejemnica na Titovem trgu št. 15 (nasproti kavarni), vsak dan od 7. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

— v prejšnji sprejemnici-delavnici v Zapricah št. 2 pa vsak dan od 7. do 14. ure. Ob sobotah je tu zaprto.

Vsem občanom občine Kamnik čestitamo ob prazniku delu in jim želimo prijetno praznovanje.

Sonja Vidervol in sodelavke
Kemična čistilnica Kamnik

Na Duplici je zelo živahno

Krajevna skupnost Duplica je po svoji površini prav gotovo ena izmed najmanjših krajevnih skupnosti v naši občini. Po številu prebivalcev pa je takoj za krajevno skupnostjo Kamnik. Steje 2120 prebivalcev, kar predstavlja 8,8 % vsega prebivalstva v občini. Z razmerljivo med KS Kamnik in Duplica je pri dobila spodnji predel Kamnika, južno od ulice Vilka Rožiča s številnimi novimi stanovanjskimi bloki in zasebnimi hišami, otroškim vrtcem itd. Tudi gospodarsko je močna, saj na njenem območju obratujejo tovarne Stol, obrati Svita, gradbeno podjetje Projekt Kranj s svojimi obrati in Perutnina ob Kolenovi poti. Prav pred kratkim pa je trgovsko podjetje Kočna odprlo v KS naj sodobnejšo samopostrežno trgovino z urejeno okolico, ki je v ponos tako občanom kot tudi delovnemu kolektivu.

Kočne. V tej zgradbi bo imela poslovni prostor tudi Ljubljanska banka.

Lahko rečemo, da je k tako naglemu razvoju KS Duplica pripomogla predvsem tovarna Stol, v kateri je bila do nedavnega zaposlena velika večina prebivalcev iz KS. Prav ta tovarna je mnogokrat vzajemno pomagala reševati težave KS, kajti v njej zaposleni delavci se zavedajo, da mnoge, predvsem komunalne in stanovanjske težave povzročajo s svojo razširjajočo dejavnostjo prav sama.

Med razvojem dejavnosti KS Duplica moramo vsekakor šteti tudi družbeno razgibanost, ki je vse večja, predvsem na področju kulturnega udejstvovanja, športa in podobno. Škoda je le, da podjetje Stol zaseda večji del prostorov kulturnega doma in s tem omejuje nekatere

dejavnosti občanov, predvsem pa mladine.

Na letošnjem zboru občana so obravnavali poročilo sveta KS, kako je v preteklem letu reševal najbolj pereče zadeve. Iz zaključnega računa je razvidno, da je krajevna skupnost v preteklem letu imela 1.092.842 din skupnega dohodka, od katerega je bilo zbrano 369.000 din s krajevnim samopriskom, sklada za urejanje mestnega zemljišča je prispeval 139.000 din, delovne organizacije po samouprav. spora. zumu 93.282 din, SIS za otroško varstvo 100.000 din, občinski proračun 71.291 din, sami občani pa so prostovoljno prispevali 186.750 din kot udeležbo pri urejanju in asfaltiranju ulic; 124.948 din je bilo namensko prihranjenih v letu 1975.

Največ sredstev je bilo porabljenih za urejanje in

asfaltiranje ulic, in sicer kar 902.531 din, za javno razsvetljavo 32.458 din, urejanje parkov 4.680 din, CZ in SLO 2.368 din, društvom in organizacijam so dali 125.680 din, od tega največ gasilskemu društvu in nogometnemu klubu.

Vso dejavnost je svet krajevne skupnosti organiziral ob minimalnih funkcionalnih stroških, ki so znašali le 4.646 din. Prav v tej prizadevnosti sveta KS, občanov družbenih in delovnih organizacij posta. ja krajevna skupnost Duplica najbolj urbanizirano območje občine. Seveda pa je treba priznati tudi dejstvo, da ima KS tudi najbolj strnjeno naselje z največjo gostoto prebivalstva, kar poenjuje stroške komunalne opremljenosti, in da nekatera vprašanja, ki jih povzroča tovarna Stol, vzajemno rešujejo s to delovno organizacijo.

Končana uspešna sezona kamniških smučarjev-tekačev

Mladi kamniški tekači so uspešno zaključili tekmovalno sezono. Dosegli so lepo število vidnih rezultatov in opozorili nase v republiškem in državnem merilu. Med uspešnimi nastopi je tudi nastop Franca Pogačarja v državni reprezentanci na mednarodnem tekmovanju v Formiju v Italiji (Furlanija), kjer so nastopili tekači iz sedmih držav (SZ, NDR, Avstrije, Švice ...). V kategoriji mlajših članov je zasedel 23. mesto.

Poglejmo še druge rezultate. Na pionirskem prvenstvu SR Slovenije v Ratečah je bil med mlajšimi pionirji Klopčič sedmi, med starejšimi pionirji pa Smolnikar trinajsti in Sušnik petnajsti, med st. pionirkami je bila Smolnikarjeva deveta in Brelihova petnajsta. Na državnem prvenstvu pa so se mladi Kamničani odlično odrezali. Drago Klopčič je v svoji kategoriji osvojil naslov državnega prvaka, Rems je zasedel 15. mesto. V kategoriji st. pionirjev je bil Sušnik 5., Kavaš 8., Smolnikar pa 14. med 90 tekmovalci. Smolnikarjeva je v svoji kategoriji zasedla 13. mesto. V klasični kombinaciji sta starejša pionirja Špehona in Svigelj zasedla 7. in 8. mesto.

Serijsko dobrih uvrstitev so nadaljevali mlajši člani na republiškem prvenstvu v biatlonu, kjer je bil Andrej Lanišek tretji, Janko Podgornik šesti in Zvone Kemperle sedmi. Na tekmovanju za jugoslovanski pokal so v isti disciplini dosegli: Franc Pogačar 2., Kemperle 3. in Lanišek 4. mesto. Prav tako dobro so se odrezali na državnem prvenstvu. Kemperle je bil odličen 2., Lanišek 3., Pogačar pa 9. Ekipno so zasedli 4. mesto. V štafetnih tekih za jugoslovanski pokal so kot ekipa Slovenija II zasedli 4. mesto z zaostankom 13 sekund za Slovenijo I. Na državnem prvenstvu v štafetnih tekih v Gorjah so v isti postavi zasedli 2. mesto, kar je veljalo kot prvenstvo SR Slovenije, ki ga ni bilo mogoče izpeljati na Črnivcu. Med mlajšimi mladinci je bila kamniška štafeta 7., med starejšimi pa 9.

Republiško prvenstvo v tekih posamično je izpeljal kamniški klub na Črnivcu, ker ga zaradi slabega vremena na Veliki planini ni bilo moč pripraviti. Tekmovanje je odlično uspelo po organizaciji.

zadajski in tekmovalni plati. Pionirka Smolnikarjeva je med mlajšimi mladinkami izven konkurence dosegla odlično 5. mesto, med mlajšimi mladinci pa je bil Lamprečnik 14. V kategoriji mlajših članov so dosegli Pogačar 4., Lanišek 6. in Kemperle 9. mesto. Na državnem prvenstvu v posamičnih tekih v Gorjah so svoje dobre uvrstitve ponovili. Lanišek si je prišel 7., Pogačar 9. in Kemperle 10. mesto.

Na tem prvenstvu je v skokih za klasično kombinacijo med starejšimi mladinci Peter Pibernik osvojil naslov državnega prvaka, v konkurenci članov pa je bil Metod Pibernik tretji. Ti rezultati dovolj jasno ilustrirajo dejavnost in pridnost mladih tekačev in njihovega vodje in trenerja Petra Laniška. Taksi rezultati niso plod enoletnega dela, ampak dolgotrajnih priprav in treningov, zato jih je treba še posebej pohvaliti. Dokazali so, da zaslužijo naše zaupanje in da lahko še vnaprej verjamemo v razvoj in uspehe kamniških tekačev. S svojimi uspehi so veliko prispevali k popularizaciji smučarskega teka v naši občini. Vedno več je mladih in starih, ki se odločajo za ta zdravni šport, ki ima velik pomen tudi v konceptu splošnega ljudskega odpora. Zato tekači SK Kamnika zaslužijo vso našo pozornost in pomoč, vključno denarno. To pa nujno potrebujemo, če hočemo, da bodo nadaljevali z uspešno zastavljenim delom. Želimo jim, da bi vzgojili čim več dobrih tekačev in uspešno tekmovalno sezono 1977/78!

K. I.

Ponovno strelska liga

V Kamniku smo letos spet organizirali strelsko ligo s serijsko zračno puško. Liga je potekala od januarja do marca meseca, doseženih je bilo nekaj dobrih rezultatov, ki so potrdili kvaliteto kamniških strelcev.

Med posamezniki je najboljše rezultate vsehkozi dosegel Ivan Peršin, ekipno po krogih pa SD KIK Kamnik. Žal v vseh kolih ni nastopil Ivan Rihtar, ki se zato tudi ni uvrstil med najboljše.

Zmagovalka lige je SD Titan, ki ji je v prvem kolu uspelo premagati oslavljeni KIK.

Rezultati:

1. SD Titan 14 točk
2. SD KIK 13 točk
3. SD Stol 12 točk

Posamežno:

1. Ivan Peršin (2566), 2. Marjan Repič (2544), 3. Ivan Podgornik (2478), 4. Janko Podgornik (2460), 5. Milan Drolc (2445), 6. Peter Bertonec (2421).

Daleč najboljši rezultat po krogih ima SD KIK — 12 273 krogov, SD Titan — 11 988, SD Stol — 11 863, SD Alprem — 11 227, SD Utok — 11 171, SD Menina — 10 973, SD Komenda — 10 915, in SD Zarja — 5 917 krogov, ker ni sodelovala v četrtim in petem kolu.

Liga je uspela in vsi strelci si želimo, da bi jo mogli organizirati tudi v prihodnje.

IRENA VIDMAR

Dokončno urejena preskrba z vodo

Krajevna skupnost Pšajnovica je več kot desetletje reševala vodno preskrbo naselij, ki so po slemenih od Pšajnovca do Velikega Rakitovca. Skoraj vsa gospodinjstva so bila odvisna od padavin in velikosti kapnic, kar je bil vzrok velikega pomanjkanja vode v sušnih poletnih mesecih ali dolgotrajnih, mrzlih zimah.

V preteklem letu je krajevna skupnost dokončno urenila ta problem z dograditvijo zadnjega vodovoda na Rakitovcu in nabavo rezervne črpalke za vodovod na Pšajnovici. Te velike uspehe so občani krajevnih skupnosti dosegli z dobro organiziranim prostovoljnim delom, denarnimi prispevki in dotacijami iz občinskega proračuna.

Poleg vode pa je občane krajevnih skupnosti vedno težilo tudi vzdrževanje omrežja cest, ki povezujejo naselja

z dolino. Dodatna težava je v tem, ker so nekateri odseki cest plazoviti ali prestrani in tako izpostavljeni razdirajoči sili deževnice. Vse ceste so tudi preozke za normalni promet.

Krajevna skupnost je v preteklem letu vložila od skupnih 104.585 din dohodka 17.984 din za dokončno ureitev vodovodov in 68.441 din za vzdrževanje cest. Funkcionalni izdatki so znašali 2.889 din. Pri gradbenih delih za vodovode in vzdrževanju cest so občani sami opravili nad 500 prostovoljnih delovnih ur.

Na zboru občanov, ki je bil februarja, so sprejeli poročilo sveta KS in potrdili zaključni račun za preteklo leto. Sprejeli pa so tudi načrt za letošnje leto, s katerim med drugim predvidevajo razširitev ceste Pšajnovica-Gabrovnica, vzdrževanje drugih cest, utrditve plažiš in še več drugih nalog.

V razpravi so občani razšli tudi željo, naj občinski organi ne bi delali težav pri lokacijskih dovoljenjih za gradnjo novih hiš in vikendov, ker bo le tako ostalo več ljudi v tej KS.

VATERPOLO

Kamnik ponovno presenetil

KRANJ — 26. in 27. marca je bilo v Kranju zimsko člansko prvenstvo SRS v vaterpolu. Nastopilo je sedem moštev, ki so bila razdeljena v dve kakovostni skupini. Kamnik je nastopil v najboljši skupini skupno s ligazi druge zvezne lige Triglavom, Koprom in Delfinom iz Rovinja. Mladi igralci Kamnika so ponovno dosegli lep uspeh, saj so premagali drugoligaše iz Kopra in Rovinja. Izgubili so samo proti Triglavu, najboljšemu moštvu v drugi zvezni ligi.

Kamničani so nastopili v naslednji postavi: Jože Homar, Dare Homar, Šnabl, Slapar, Ručman, Reisner, Avsec, Hribar, Pibernik, Farčnik, Čermelj.

Rezultati:
Kamnik : Delfin 11:4 (2:0, 2:2, 3:0, 4:2)
Triglav : Kamnik 13:6 (2:2, 4:2, 2:1, 5:1)
Kamnik : Koper 7:6 (1:3, 2:2, 1:1, 3:0)
Končni vrstni red: 1. Triglav, 2. Kamnik, 3. Koper, 4. Delfin, 5. Triglav II, 6. Renče, 7. Radovljica.

S. Šnabl

TEKMOVANJE ZA OBČINSKO PRVENSTVO

Tekmovanje je bilo 13. marca na kamniškem zračnem strelišču. Nastopilo je 31 tekmovalcev, ki so na družinskem prvenstvih — predtekmovanjih izpolnili določeno normo.

REZULTATI:

1. Marjan Repič 558 krogov, 2. Ivan Rihtar (544), 3. Janko Podgornik (537), 4. Milan Drolc (536), 5. Franko Zore ml (533), 6. Ivan Podgornik (529), 7. Franjo Rihtar (526), 8. inž. Vlado Keržin (522), 9. Peter Bertonec (520), 10. Zdravko Vrankar (519).

Irena Vidmar

Teniška igrišča že nared

Konec marca so člani teniškega kluba Kamnik s prostovoljno delovno akcijo pomagali urediti igrišča. Zdaj čakajo na lepo, suho vreme in seveda na igralce. Očitno je, da ima tudi v Kamniku »beli šport« vedno več privrženecv, zato bo tudi letos klub skušal omogočiti igranje vsem, ki jih ta šport veseli. Vedno bolj postaja jasno, da bodo štiri igrišča kmalu pretesna za vse, vendar zaenkrat ni izgledov, da bi pridobili še kakšno igrišče. Člani kluba so na prvem sestanku sklenili, da bo treba posebno pozornost posvetiti mladim, torej pionirjem in pionirkam. Treba jim bo zagotoviti strokovno vodstvo in tudi udeležbo na tekmovanjih. Tudi članarina za pionirje bo le simbolična, člani pa bodo morali letos odšteti nekoliko več, saj vzdrževanje igrišč zahteva precej sredstev; denar, ki pa ga TTKS Kamnik daje teniškemu klubu vsako leto, se zdalec ne zadostuje.

Klub bo tudi organiziral turnirje za vse jakostne skupine in tako omogočil igralcem, da bodo pomerili svoje moči.

ILUŠ V. HRIBAR

IZLETI

v organizaciji DRUŠTVA UPKOJENCEV KAMNIK v letu 1977

Za letošnje leto načrtujemo izlete pod geslom »PRIJETNO IN KORISTNO«:

27. aprila 1977:
Kamnik—Divča—Ankaran—Lazaret—Milje—Trst (obisk Rižarne)—Miramar—Doberdob—Gorica—Kamnik
11. maja 1977:
Kamnik—Črnivec—Slovenj gradec—Prevalje—Pliberk—Kropinjska jezera—Celovec—Ljubelj—Kamnik
- 24., 25., 26., 27. in 28. maja:
Kamnik—Brnik — z letalom v Dubrovnik — z avtobusom Črnogorsko primorje — obisk Cetinja in Lovčena — z vlakom iz Bara v Beograd — s hidrogliserjem po Donavi na Džerdap — nazaj v Beograd, z vlakom domov
8. junija 1977:
Kamnik—Rogaška Slatina—Krapina—Krapinske Toplice—Kumrovec—Kamnik
22. junija 1977:
Kamnik—Dražgoše—Železniki—Sorica—slap Savica—Bled—Kamnik
3. julija 1977:
snidenje upokojencev regije v Kamniški Bistrici
20. julija 1977:
Kamnik—Gorica—Cedad—Trčmun—Matajur—Speter—Kobarid—Vršč—Kamnik
- 10., 11. in 12. avgusta:
Kamnik—Zagreb—Jasenovac—Kozara—Banja Luka—Jajce—Drvar—Bihać—Plitvička jezera—Slunj—Kamnik
24. avgusta 1977:
Kamnik—Turjak—Kočevje—Baza 20—Dolenjske Toplice—Zužemberk—Kamnik
7. septembra 1977:
Kamnik—Moravce—Izlake—Zagorje—Trbovlje—Čebine—Hrastnik—Laško—Celje—Dobrna—Velenje—Kamnik
5. oktobra 1977:
Kamnik—Metlika—Kamnik

Večina izletov je enodnevnih, in to ob sredah, dva izleta sta večdnevna. Snidenje bo predvideno na nedeljo.

Prijave sprejemamo takoj — do polne zasedbe avtobusa. Prijavijo se lahko tudi upokojenci in njih svojci društev v Komendi in Motniku, Kolikor sedem (7) dni pred dnevom izleta ne bo dovolj prijavljenih, si izvršni odbor pridržuje pravico odpovedati izlet.

Točnejša pojasnila (prijave, cena, odhodi itd.) dobite v pisarni društva upokojencev v Kamniku.

Izvršni odbor
Društva upokojencev Kamnik

KAMNIŠKA KRONIKA

POROKE

Franč KALIŠNIK, delavec z Lok, star 21 let, in Marija ZARNIK, referent iz Košič, stara 21 let.

Franči ZARNIK, krovec iz Košič, star 26 let, in Bojana TURNSEK, prodajalka, iz Košič, stara 20 let.

SMRTI

Peter DOLENC, delavec iz Kamnika, star 74 let,
Franc JERMAN, osebni upokojenec iz Suhadol, star 63 let,
Angela KENDA, osebna opokojenka iz Kamnika, stara 89 let,
Janja KRANJC, osebna upokojenka iz Ljubljane, stara 74 let,
Janez KOZELJ, osebni upokojenec iz Stahovice, star 76 let,
Angela LANC, gospodinja iz Keki, stara 85 let,
Pavla NABERNIK, osebna upokojenka iz Ljubljane, stara 90 let,
Pavel ZORE, osebni upokojenec iz Ljubljane, star 70 let,
Albin OMOVSEK, rudarski nadzornik iz Kamnika, star 52 let,
Angela PETERLIN, družinska upokojenka iz Kamnika, stara 90 let,

Prepričljivo Stranje, tesno Tomo Brejc

Po šestih odigranih kolic v ligaškem sistemu se je končalo prvenstvo šolskih športnih društev v košarki. Tekmovanje sodi v okvir pionirskega košarkarskega festivala, ki pod tem imenom poteka že več let.

Pionirke SSD iz Stranj so bile že drugič zapored prepričljivo prve. V vseh šestih srečanjih so bile boljše in so zasluženo osvojile prvo mesto.

Pionirji so bili po kvaliteti igre bolj izenačeni. Po prvem delu je vodila ekipa SSD Komenda-Moste. V nadaljevanju so bili boljši pionirji SSD Toma Brejca in so zmagali samo zaradi boljše razlike v koših.

Leševici:

Pionirke:

Stranje	6	6	0	276:106	12	+170
Komenda-Moste	6	4	2	166:177	8	-11
F. Albreht	6	2	4	133:164	4	-31
T. Brejc	6	0	6	121:249	0	-128

Pionirji:

T. Brejc	6	4	2	203:147	8	+56
Komenda-Moste	6	4	2	221:199	8	+22
Stranje	6	2	4	193:220	4	-27
F. Albreht	6	2	4	189:242	4	-53

Največ košev so dali:

Pionirke: Mlakar (St) 98, Sitar (St) 77, Sršen (KM) 66, Štabi (TB) 54, Golob (FA) 40, Sušnik (St) 34, Vrhovnik (TB) in Spruk (FA) 32, Sorn (KM) 27 itd.

Pionirji: Rihtaršič (TB) 71, Stebe (KM) 65, Klemenc (St) 58, Peršin (KM) 56, Cevka (St) 51, Beklić (TB) 49, Kregar (St) 47, Urh, Vamberger (FA) in Košir (KM) 39.

Ze med tekmovalcem so v dogovoru s trenerji izbrali najboljšo pionirke in pinirje. Selekciji sta se že večkrat sestali na skupnih treningih v Kamniku in Stranjah. Dogovorjeno je že tudi srečanje z domačo selekcijo. Med dvoboja obeh občinskih ekip bo določena skupna selekcija, ki bo zastopala naše področje na nadaljnjih tekmovaljih.

Že četrta prvenstvo moderne ritmike

Ritmika navaža dekleta k estetski vzgoji, lepi drži in kreativnosti, zato postaja v sodobni telesni vzgoji ena od najpomembnejših zvrsti.

Osnove gibov, korakov, poskokov, obratov, drž in delo z rokami jim pokažejo najprej učitelji pri rednih urah. Nato sledijo razredna prvenstva. Vse nastopajoče sestavljajo vaje same doma in zanje izberejo primerno glasbeno spremljavo s plošč in magnetofonskih trakov.

Letošnjega prvenstva šole se je udeležilo 22 razrednih prvakinj. Ritmi izbranih melodij so bili tokrat zelo izraziti, da so sami vzbujali fantazijo in narekovali korak, ki so ga nekatere tekmovalke med vajo tudi improvizirale.

Tekmovanje sta sodili sodnici: Veronika Perko in Alenka Potnik. Perkova pleše že več let v Ljubljani izrazni

ples, medtem ko je Alenka Potnikova znana plesalka družabnih in jazz plesov.

Starejše pionirke so pokazale že stvaritve, ki bi bile primerne tudi za širšo javnost. Zato bosta prvakinja šole Rosana Kleindienstova in drugouvrščena Andreja Pklar javno nastopili s svojo vajo v kino Domu za dan borca, 4. julija.

Zelja učiteljice telesne vzgoje na osnovni šoli Toma Brejca je, da bi v prihodnjem šolskem letu organizirali občinsko prvenstvo za vse osnovne šole občine Kamnik. S tem bi dobila moderna ritmika tisto mesto, ki ji pripada.

REZULTATI:

Starejše pionirke: 1. — Rosana Kleindienst 8. razred, 2. — Andreja Pklar 8. razred 3. — Mojca Vučko 7. razred Irena Šnabl 8. razred.

Občinsko prvenstvo v krosu za osnovne šole

Prvenstvo občine Kamnik v krosu je bilo dvakrat predstavljeno zaradi izredno slabega vremena.

V četrtek, 14. aprila, ko pa smo se odločili za organizatorjem, da ga bomo izvedli, je bilo pa še najsabse. Deževalo je! Otroke smo ogrevali in jih po skupinah pošiljali na start.

Tekmovanja so se udeležile z najboljšimi tekači vse osnovne šole: Komenda-Moste, Stranje, Frana Albrehta in Toma Brejca. Najboljši tekači so postali učenci osnovne šole Frana Albrehta, pri pionirkah pa tekačice osnovne šole Toma Brejca.

Prvi trije so dobili diplome.

REZULTATI:

PIONIRJI 800m 7. in 8. razred

1. — Stane Lamprečnik — Stranje

2. — Justin Klajnshek — Fr. Albreht

3. — Edo Plevel — Komenda-Moste

PIONIRKE 800m 7. in 8. razred

1. — Irena Šnabl — T. Brejca

2. — Ivi Pančur — T. Brejca

3. — Tončka Strmšek — T. Brejca

PIONIRJI 600m 5. in 6. razred

1. — Robert Smolnikar Fr. Albrehta

2. — Tomaž Matjašič — Fr. Albrehta

3. — Andrej Gubec — Stranje

PIONIRKE 600m 5. in 6. razred

1. — Andreja Lombergar T. Brejca

2. — Ravnika — Fr. Albrehta

3. — Bajde — T. Brejca

Tekmovanja se je udeležilo 62 tekmovalcev. Vsem iskreno čestitamo.

P. M.

KAMNISKI SMUČARJI NA DELOVNI AKCIJI

Člani alpske sekcije smučarskega kluba Kamnik so se v nedeljo, 17. aprila takoj po sprejemu štafete odpravili na delovno akcijo na Zaprice. Tam so čistili teren, ki bo potreben za ureditev kamniške TRIMSKE STEZE. Mladi smučarji so se navdušeno odzvali, ker se zavedajo, da bo trim steza tudi njim pomagala ohranjati fizično kondicijo, ki jo potrebujejo za smučanje.

D. A.

LEP USPEH KAMNISKIH CIBANOV

Na predseleksijski tekmi v veleslalomu za cibanane letnik 1968, ki je bila v Kranjski gori, so postali kamniški cibanani popolni zmagovalci tekmovalcev.

Rezultati: cibanke 1. Katarina Humar, cibanani 1. Rok Galjot 2. Primož Doplihar.

To so tekmovalci, ki nas bodo verjetno v naslednjih letih dobro zastopali na smučarskih tekmah.

D. A.

Občinsko prvenstvo s serijsko zračno puško

Tekmovanje je bilo v soboto, 16. aprila 1977, na kamniškem zračnem strelišču. Udeleženih je bilo 34 tekmovalcev v osemih ekipah in dva posameznika.

Rezultati:

ekipno: 1. SD KIK 1392 krogov, 2. SD Stal 1369 krogov, 3. SD Titan 1358 krogov.

člani: 1. Ivan Rihtar (SD KIK) 368 kr., 2. Ivan Peršin (SD Titan) 356 kr., 3. Milan Drolc (SD KIK) 354 kr.

članice: 1. Mara Podgornik 319 kr.,

mladinici: 1. Zdravko Vrankar 358 kr.

mladinke: 1. Majda Vidmar 337 kr.

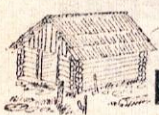
Ob tej priliki so podelili značke za mojstra strelca in

odličnega strelca.

Značke mojstra strelca so prejeli: Marjan Repič, Janko Podgornik, Lojze Gradišar, Ivan Podgornik, Franc Zore st., Ivan Rihtar, Peter Bertonec, Ivan Peršin, Božo Dermašević, Bojan Burja in Roman Radej.

Značke odličnega strelca so prejeli: Tone Brelih, Miro Strajhar, Albin Sedušak, Matevž Krumpetar, Franko Zore ml., Miro Peršin, Francka Peršin, Jože Jeras, Milan Drolc, inž. Vlado Keržin, Franjo Rihtar, Franc Kerec, Marjan Bajde, Mara Podgornik, Franc Poljanšek, Tomaž Kališnik, Ivan Hančič, Vinko Jereb in Stane Smolnikar.

IRENA VIDMAR

PLANINSKI KOTIČEK

PREGLED VZPONOV V JANUARJU IN FEBRUARJU

Izredno slabo vreme je močno vplivalo na število in kakovost vzponov v prvih dveh mesecih letošnjega leta. Tako je bil januarja opravljen samo en vzpon v Kalški gori. Ko pa se je vreme izboljšalo, so se začeli vrstiti tudi vzponi. V začetku februarja so Benkovič Janez, Markuš Irena in Podbevšek Dušan prečili Konja, Berčič Vincenc, Golob Tatjana, Kregar Marjan in Pollak Bojan pa so se povzpeli po Bosovi grapi na Brano. Sledilo je še več lažjih vzponov, a za konec meseca sta Kregar in Pollak preplezala še dve prvenstveni smeri: severni greben Babe v 11 urah in grapo v severni steni Babe skupaj s Klemencem in Vrankarjem v 2 urah.

OBČNI ZBOR PD KAMNIK

V torek, 12.4., je imelo Planinsko društvo Kamnik svoj redni letni občni zbor v dvorani nad kavarno. Po uvodnih formalnostih so se zvrstila poročila o delu društva v preteklem obdobju. Lahko rečemo, da je celotno društvo v minulem letu kljub manjšim osebnim nesoglasjem zelo uspešno delalo. Tako gospodarski odsek, ki je imel na skrbi postojanki na

Kamniškem in Kokrškem sedlu, gradbeni odsek, ki se je uspešno ukvarjal z adaptacijo koč na Kamniškem sedlu in popravilom žičnice na Kokrško sedlo, pa mladinski odsek in planinska sekcija na osnovni šoli v Stranjah, odsek za varstvo narave, odsek za gorska pota, propagandni odsek, alpinistični odsek in postaja GRS. Po razpravi, poročilu nadzornega odbora in razrešnici je občni zbor izvolil novo vodstvo, ki bo vodilo PD v prihodnjem obdobju. Za predsednika je bil spet soglasno izvoljen Slavko Rajh. Na občnem zboru so štirje planinci iz Kamnika prejeli tudi priznanja in značke za prehojeno slovensko trasverzalo.

PIONIRJI PLANINCI

NA STOLU

Med mlade planince šole Stranje pri Kamniku, ki jih je 170, sem se vključil že v prvem razredu. Od takrat redno hodim na izlete, ki jih za nas pripravljata in izdeta Marija Golob in njen mož. Lani sem prejel tudi Dnevnik, kamor vpisujem vtise ob opravljenih izletih. Imam jih že toliko, da pričakujem brskanje po njih. Planince, ki so se vključili v program imamo še mnogo eno in dvodnevni izlet po bližnji in daljni okolici.

Letos smo se odločili tudi za sodelovanje na zimskem pohodu na

Stol v Karavankah. V soboto zjutraj, 19.2.1977, se nas je 11 odpravilo z osebnimi avtomobili proti Gorenjski. Le redko so skozi težke oblake prodrli sončni žarki. Vrhovi gora so bili oviti v sive megle. To pa nam ni vzele poguma. Toplo oblečeni smo se med množično potjo podali proti Valvazorjevi koči. Koraki so se vdiral v debelo, sipko snežno odejo. Vreme je bilo še toliko ugodno, da je bil določen za cilj sam vrh Stola, do koder pa je bila še velika razdalja, z meglo zastrla strmina. Marsikomu v koloni so se pojavile moči. Tu di menim ni bilo lahko. Sunkit vetra, so postajali vse močnejši. V obraz je rezal oster pršič, noge so postale težke. Vodja Lado in gorski reševalec Mihol, ki nas je spremljal s čudovitim lavinskim psom, sta nas bodrila in nam pomagala. Končno, končno smo prišli na cilj — v Prešernovo koč. Marsikdo je začuden gledal na tri najmanjše žilave planince, učence tretjega razreda — Tomija Humarja, Janeza Kosirnika in Vladko Golob, ki so se pokazali prave junake. V domu smo si ogledali premle noge, obuli sveže nogavice, popili vroč čaj, brž prepustili prostor novim trumam in že hiteli v dolino. Spust je bil mnogo bolj zabaven. Tovaršila Lado in Mihol sta nas navedala na varovalne vrvi, da nas strmina ne bi posamič pogoltnila. Pogosto nam je spodsnilo, ker nam je bila vožnja po zadnji strani nadve vseč, a vrvi se je napela in zadržala neugnanega.

Po prejemu knjižice in spominke značke so nam začele očti. V hipu so bile pozabljene vse nevarnosti in težave. V nas je govela ena sama želja — SE BOMO ŠLI IN PREIZKUSILI LASTNE MOČI!

Danilo Golob

TEKMOVANJE ZA ŠTUPARJEV MEMORIAL

17. aprila bi moralo biti na Kamniškem sedlu tradicionalno tekmovalje v smučanju za Štuparjev memorial. Če

prav je bilo tega dne lepo vreme, je bilo tekmovalje preloženo, ker je prejšnje dni močno snežilo in je zapadlo več kot pol metra snega. Nevarnost plazov je bila prevelika in vodstvo tekmovalja se je odločilo, da bo ta prireditev 8. maja.

UDELEŽILI SMO SE POHODA NA STOL

Ob obletnici znane bitke Prešernove brigade na Stolu je vsako leto organiziran spominski pohod na ta najvišji vrh Karavank. Tudi letos ta pohod ni minil brez kamniških planincev. 16 se jih je skupaj z Mengšani podalo v nedeljo, 20. februarja, na ta pohod. Žal jim je vreme, tako kot vsem drugim ta dan, preprečilo, da bi se povzpeli na sam vrh.

PREGLED LETOŠNJIH TUR

Letošnja zima se je začela z zelo slabim vremenom in obilnimi snežnimi padavinami. Zato je bilo v januarju in februarju opravljenih zelo malo vzponov. Ko pa se je vreme popravilo, se je zvrstilo mnogo lepih tur. Res je, da ni bilo opravljenega ničesar velikega, toda zato je bilo toliko prvih zimskih ponovitev in prvenstvenih smeri, kot jih Kamničani niso imeli še nobeno zimo. Skupaj je bilo opravljenih od 1. januarja do 20. marca 1977 76 vzponov in pristopov in 7 turnih smukov. Od vzponov naj zato omenimo samo

najvažnejše (prvenstvene in prve zimske ponovitve): 26.2. Lučka Brana, Severni greben (III/IV, I), Marjan Kregar in Bojan Pollak (prvenstvena); 27.2. Lučka Brana, Grapa (I), Marjan Kregar, Bojan Pollak in še dva alpinista iz Domžal oz. Mengša (prvenstvena); 1. in 2. marca Brana, Bobnar (II/V), Janez Benkovič, Dušan Podbevšek (prva ponovitev, prva zimska ponovitev); 5.3. Kalška gora, Mihova grapa (II), Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva ponovitev, prva zimska ponovitev); 7.3. Štruca, smer Pibernik—Černivec (IV—) Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva zimska ponovitev); 7.3. Štruca, smer Iglič—Verbinc (II—III) Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva zimska ponovitev); 13.3. Brana, Kamniška grapa (II) Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva ponovitev, prva zimska ponovitev); 15.3. Planjava, Pripravniki grapa (II, V), Irena Markuš, Dušan Podbevšek (prva zimska ponovitev); 16.3. Planjava, Sobotna (V—), Klemenc (AO Domžale), Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva zimska ponovitev); 16.3. Zeleniške špiče, Zgornja grapa (I), Klemenc (AO Domžale), Marjan Kregar, Bojan Pollak (prvenstvena); 16.3. Zeleniške špiče, Namizni prt (I), Klemenc (AO Domžale), Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva ponovitev, prva zimska ponovi-

tev); 18.3. Planjava, Univerzalna (III—IV), Klemenc (AO Domžale), Marjan Kregar, Bojan Pollak (prva zimska ponovitev). Torej skupaj 3 prvenstvene in 9 prvih zimskih ponovitev, od katerih jih je skoraj polovica (4) tudi prvih ponovitev.

ZAGELA SE JE PLANINSKA ŠOLA

V ponedeljek, 4. aprila, se je začela letošnja planinska šola. Prvega predavanja se je udeležilo že 10 mladinskih planincev in planink, ki so poleg predavanja imeli na sporedu še celo vrsto barvnih diapozitivov iz domačih in tujih gora. Ker je v šoli še dovolj prostora, vabimo še druge mlade planince, planinke, mladince, mladinke, da se jim pridružijo, ne bo jim žal.

PLEZALNA ŠOLA SE BLIŽA KONCU

Novembra lani se je začela plezalna šola, ki jo je redno obiskovalo 6 udeležencev. Na predavanjih so poslušali tematično, ki je potrebna za udeleževanje v alpinizmu. Tako so si pridobili teoretično znanje, ki so ga praktično preizkusili na turah v Kamniške Alpe. Zaključek plezalne šole pa bo predvidoma med prvomajskimi prazniki v Veliki Paklenici, kjer se bodo plezalci spoprijeli s kopno skalo in pokazali, kaj so se naučili v teh nekaj mesecih.

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNISKI OBČAN glasilo SZDL občine KAMNIK — Ureja uredniški odbor — glavni in odgovorni urednik TOMAŽ JANČAR — tehnični urednik Ciril Romšak — Izhaja enkrat mesečno — Uredništvo in uprava — Občinska konferenca SZDL Kamnik, Titov trg 1/II. telefon 831-315 — tekoči račun 50140-678-57156 — Tiska ČZP Delo v Ljubljani.